

HOFSTRA UNIVERSITY™

SCHOOL OF LAW

Jogi tanulmányok Research Paper sorozat
06-31. számú kutatási dokumentum

Posztmodern jogi gondolkodás és kognitív tudományok

Edwin Fruehwald

Georgia Állami Egyetem Jogi Szemle

Ez a tanulmány ingyenesen letölthető a Social Science Research Network Electronic Paper Collection címről:

<http://ssrn.com/abstract=942812>

Posztmodern jogi gondolkodás és kognitív tudományok

Scott Fruehwald

Hogyan lehetséges, hogy az emberi lények, akiknek a világgal való kapcsolata rövid, személyes és korlátozott, mégis képesek annyit tudni, amennyit tudnak?

Bertrand Russell¹

A posztmodernizmus uralkodik a kortárs jogtudományban. A relativizmus legyőzte a természetjogot, és nincs igazság odakint. Az objektivitás csak látszat. Minden érdekcsoportnak megvan a maga megközelítése a joghoz. A jogelmélet halott. Minden megengedett. Ennek ellenére egyes jogtudósok továbbra is kitartanak a jogelmélet hagyományos megközelítései mellett, mert úgy vélik, hogy az emberi magatartásnak vannak bizonyos korlátai. Vajon az ilyen tudósok tévúton járnak, vagy intuitíve éreznek valami rosszat a posztmodern jogtudományban és helyeset a hagyományos megközelítésekben?

Ez az írás a posztmodern jogi gondolkodást kritizálja a kognitív tudomány - az elme tudománya - meglátásainak felhasználásával.² A kognitív tudósok kimutatták, hogy "az agy olyan folyamatokat, elfogultságokat és tudásstruktúrákat tartalmaz, amelyek a világ érzékelésének és cselekvésének alapjául szolgálnak".³ A kognitív tudomány által a jogtudomány számára nyújtható meglátások a jogfilozófia következő határát jelentik. Ahogy John Monahan professzor fogalmazott: "a kérdés, amelyet fel akarok vetni, az, hogy az evolúciós pszichológia [a kognitív tudományok egyik ága] ugyanolyan központi szerepet játszhat-e a jogtudományban a következő harminc évben, mint a közgazdaságtan az elmúlt harminc évben".⁴ Mégis, a jogtudósok általában figyelmen kívül hagyták a kognitív tudományok újításait.⁵ Bár néhány, a szociobiológiában jártas tudós bevitte a terület néhány meglátását a jogi tanulmányokba,⁶ az e területen dolgozók ritkán alkalmazták tudományáguk felfedezéseit a jogtudományban.⁷ Ennek a tanulmánynak az a célja, hogy részben pótolja ezt a hiányosságot.

Az írás II. része a posztmodern jogi gondolkodást vizsgálja. Ez a rész tartalmazni fog egy

a posztmodernizmus hagyományos kritikája és annak legfontosabb eleme - az erős erkölcsi relativizmus. A III. rész ezután a kognitív tudomány alapfogalmait mutatja be. A IV. rész bemutatja, hogy a kognitív tudomány meglátásai hogyan gyengítik a posztmodern jogi gondolkodás alapjait. Az V. rész bemutatja az emberi elmében létező univerzalitásokat, ami lerombolja a posztmodernizmus alapjául szolgáló erős erkölcsi relativizmust. Végül a VI. rész a posztmodernizmus radikális politikai elméleteinek a kognitív tudományon alapuló alternatíváját mutatja be.

II. Posztmodern jogi gondolkodás

A. A posztmodernizmus és a posztmodern jogi gondolkodás A

posztmodernizmus radikálisan alapozás- és elméletellenes.⁸ Ahogyan a professzor

Hutchinson kijelentette: "A posztmodernizmus az egyetemes tudás teljes elutasítása és a lényegi igazságok teljes tagadása."⁹ Hasonlóképpen Schanck professzor is azt állította: "nincsenek olyan alapelvek, amelyekből más állítások levezethetők lennének; ennél fogva a bizonyosság mint empirikus vizsgálat vagy deduktív érvelés eredménye lehetetlen".¹⁰ Hozzátette: "[A] valóságról nem létezhet olyan, mint tudás; amit tudásnak gondolunk, az mindig hit, és csak arra a kontextusra vonatkozhat, amelyben állítják".¹¹ Így a posztmodernizmus "a metafora, a narratíva és a történetmesélés technikáit használja a meglepő új felismerések felfedezésére; a "helyhez kötött" és "helyi" kritikák alkalmazását az alapozó elméletek decentralizálásának eszközeként igazolja".¹²

Az egyetemesség elutasítása miatt a posztmodernnek a kontextus fontosságát hangsúlyozzák.¹³ Wittgensteinre támaszkodva Williams professzor azt írta, hogy "egy szabályrendszer megértése maga után vonja annak a nyelvi játéknak vagy életformának a megértését, amelynek része: a szabályok a játék során általánosan megfigyelhető konvenciók magyarázatára szolgálnak. A szabályok megszegése csak akkor helytelen, ha

abban az értelemben, hogy ha elég következetesen megszeged a szabályokat, akkor már nem a régi játékot játszod, hanem egy újat találtál ki."¹⁴ Minow és Spelman professzorok hasonlóan nyilatkoztak: "Mint mások, akiket az absztrakt, univerzális elvek problémamegoldási kudarcai foglalkoztatnak, mi is a "kontextust" hangsúlyozzuk, hogy leleplezzük, hogy a látszólag semleges és univerzális szabályok valójában hogyan terhelnek vagy zárnak ki mindenkit, aki nem osztja a kiváltságos, fehér, keresztény, munkaképes, heteroszexuális felnőtt férfiakként jellemzőit, akik számára ezeket a szabályokat valójában írták."¹⁵ Továbbá a posztmodernisták az alapvetés helyett egy adott közösség kontingens politikai berendezkedésére támaszkodnak.¹⁶

A posztmodernizmus elutasítja az autonóm én felvilágosodáskori koncepcióját.¹⁷

Schanck professzor azt állította: "Az én nem autonóm, önmagát létrehozó entitás, és nem is lehet az; pusztán társadalmi, kulturális, történelmi és nyelvi alkotás".¹⁸ Hutchinson professzor hasonlóképpen azt állította, hogy "[a]z egyéni szubjektumot nem úgy gondolja el, mint egy egységes és szuverén szubjektumot, akinek öncélú hivatása, hogy a racionális vizsgálódás igényes fegyelmével a világot a sarkára állítsa, a posztmodernizmus az autonóm szubjektivitás és az elvont ész egész eszméjét kérdőjelezi meg; az ideiglenesség állandóan kontingens állapotába helyezi őket".¹⁹ Végül Schalg professzor kijelentette: "[a] kritikai jogi gondolkodók számára, akár csak Sartre számára, az az örök probléma, hogy a szubjektumot mindig "reifikált struktúrák" és "thingifikált társadalmi szabályok" korlátozzák, és hogy minden "gubóvá" válik."²⁰ Másutt is kijelentette: "A dekoncentrált ének ez a képe (egy olyan én, amelynek nincs stabil középpontja és egy olyan én, amely már nem a középpont) teszi lehetővé a posztmodern gondolkodók számára, hogy az én kontingens, változékony, sőt töredezett jellegéről beszéljenek".²¹

Végül a posztmodernizmus a valóságot társadalmi konstrukciónak tekinti.²² Litowitz professzor megjegyezte, hogy a posztmodern reakció a felvilágosodás felfogására, miszerint "az értelem egyetemes képesség".

minden ember által birtokolt, racionális, igaz meggyőződések megfogalmazására használható" "az volt az érv, hogy az értelem nem az egész emberiség egységes képessége, hanem inkább társadalmilag konstruált". . ."²³ Farber és Sherry professzorok hasonlóképpen megjegyezték, hogy "ezek a radikális multikulturalisták különösen hisznek abban, hogy a nyugati eszmék és intézmények társadalmilag úgy vannak felépítve, hogy a hatalmasok, különösen az egyenes, fehér férfiak érdekeit szolgálják".²⁴ Schanck professzor például kijelentette: "Mivel a nyelv társadalmilag és kulturálisan konstituált, természeténél fogva képtelen a valóságot reprezentálni vagy annak megfeleltetni; ezért minden állítás és minden értelmezés, még a szövegek is, maguk is társadalmi konstrukciók."²⁵

Sok posztmodern pragmatista, akik úgy vélik, hogy egyetemes elmélet hiányában is meg tudják határozni, hogy mi a helyes az egyes esetekben.²⁶ Williams professzor a következőképpen írta le a posztmodern pragmatizmust:

A pragmatikus megközelítés lemond az egységes álláspont kereséséről, mert lemond az egyetértésre kényszerítő bizonyosság kereséséről. Helyette a pragmatizmus "építő beszélgetést" alkalmaz, amely a társadalmi különbségeket gondolkodásra készítő tápláléknak tekinti. A pragmatikusok egy működőképes társadalom keresése nem egyetemes elvek, hanem olyan stratégiák keresése, amelyek révén a lakosság, amelyet elkerülhetetlenül megosztanak az ügyeik széles körét érintő különbségek, szükségszerűen átmeneti és ideiglenes megértések sorozatát keresheti.²⁷

Más szavakkal: "[a] realista azt mondja, hogy az igazságosságról és más etikai kérdésekről szóló kijelentések lehetnek igazak, de csak helyenként".²⁸

A posztmodernisták gyakran radikális baloldali megközelítést alkalmaznak a politikával kapcsolatban, és gyakran támadják a demokrácia felvilágosodás kori fogalmát.²⁹ Litowitz professzor megjegyezte, hogy "[a] posztmodern rossz közérzet abból a benyomásból fakad, hogy az ész, az igazság és a racionalitás kétszáz éves "felvilágosult" keresése vezetett a jelenlegi állapothoz, a durva egyenlőtlenséghez, az osztályharcokhoz, a szocializmus minden reményének halálához, két világháborúhoz (csak ebben az évszázadban), a fenyegető veszélyhez, és az új világháborúhoz.

nukleáris megsemmisítés, szexizmus, rasszizmus, neurózis és a modern kor egyéb bajai."³⁰

Ahogy Hutchinson professzor kijelentette: "Egy ilyen szkeptikus stratégia alkalmazásával a politikai remény a hatalom destabilizálása, az uralom elmozdítása és a hierarchia lebontása".³¹

Minow és Spelman professzorok hasonlóan érveltek: "[a]z Egyesült Államokban a huszadik század végén a kontextuális értelmezést sürgetők gyakran a faji, nemi, osztály- vagy más csoportjellemzőkön alapuló kirekesztés örökségének káros hatásaira mutatnak rá. Új normatív irányokat implicálnak a jogi és politikai élet számára".³² Végül Cook professzor kijelentette, hogy "[a]z ostmodern kritikát úgy is felfoghatjuk, mint olyan stratégiát, amely felszínre hozza az elnyomott narratívákat és hangokat, amelyeket a mesternarratívák egyöntetű kivetítései elnyomtak".³³

Ráadásul a posztmodernisták általában bizalmatlanok a népszuverenitással és a konszenzussal szemben.³⁴ Ahogy Pinker professzor megjegyezte:

Az olyan relativista tanok szerint, mint a "hamis tudat", a "nem autentikus preferenciák" és a "interiorizált tekintély", az emberek tévedhetnek saját vágyaikat illetően. Ha ez így lenne, akkor ez aláásná a demokrácia mögött meghúzódó feltételezéseket, amelyek a népesség többségének preferenciáit tekintik végső tekintélynek, valamint a piacgazdaság mögött meghúzódó feltételezéseket, amelyek az embereket tekintik az erőforrások elosztásának legjobb megítélőinek.³⁵

Néhány posztmodernista radikális változásokat javasolt a jog számára. Menkel-Meadow professzor például a jogrendszerünk kontradiktórius elemének megszüntetését szorgalmazta.³⁶

Azt írta: "[a] kontradiktórius rendszer nem megfelelő, sőt veszélyes bármely jogi vagy vitarendezési rendszer számos fontos céljának kielégítésére".³⁷ Kifejtette részletesebben: "A vitás tények bináris, ellentétes bemutatása nem a legjobb módja annak, hogy megtudjuk az igazságot; a polarizált vita eltorzítja az igazságot, fontos információkat hagy ki, leegyszerűsíti a komplexitást, és inkább elkeni, mint tisztázza".³⁸ Ehelyett "az elbeszélte történetek nagyobb sokaságát, a nyitottabb részvételi és demokratikus folyamatokat képzelel el, amelyek konkrét igazságokat eredményeznek".

hanem kontextusba helyezve, kifejezetten arra összpontosítva, hogy ki kinek a javára találja meg az "igazságot".³⁹

A posztmodernizmus által befolyásolt egyik legfontosabb jogi iskola a kritikai jogi gondolkodás ("CLS").⁴⁰ Roberto Unger jelentette be: "A kritikai tanulmányok mozgalmáéa a modern jogi gondolkodás központi eszméit, és egy másik jogfelfogást helyezett a helyükre. Ez a felfogás magában foglalja a társadalomról alkotott képet, és a politika gyakorlatát is informálja".⁴¹ Hasonlóképpen Mark Tushnet is azt állította: "A CLS megpróbálja megkérdőjelezni egy társadalom legmélyebb értékeit: Mivel ezekben az értékekben nincs semmi időtlen, egyszerűen el kell döntenünk, hogy feladjuk őket".⁴² A CLS azt állítja, hogy a jogi realizmus kritikai részéből és az amerikai történetírás progresszív hagyományából származik, amely az érdekcsoportok amerikai társadalomban betöltött szerepét vizsgálja.⁴³

A CLS lényegében a hagyományos liberalizmus baloldali kritikája.⁴⁴ A CLS hangsúlyozza a "kognitív relativizmust" - "a gondolkodási struktúrák társadalmi és történelmi esetlegességét".⁴⁵ Ahelyett, hogy egy adott bíró értékorientációját vizsgálnák, mint a jogi realisták tették, inkább "azokat a premisszákat tanulmányozzák, amelyeket a mainstream ellenfelei valójában osztanak".⁴⁶ Különösen a fennálló jogrend determináltságát, objektivitását, formalizmusát és semlegességét bírálja.⁴⁷

A CLS egyik fő alapelve, hogy nincs különbség a jog és a politika között.⁴⁸ Ezzel a kritikával kapcsolatban Tushnet professzor azt írta: "ha valaki megérti a morális, ismeretelméleti és empirikus feltételezéseket, amelyek bármely konkrét jogi követelésbe beágyazódnak, látni fogja, hogy ezek a feltételezések egy adott környezetben működnek, amelyben a jogi követelés valamilyen azonosítható politikai csoport érdekeinek előmozdítása érdekében történik".⁴⁹ Singer professzor kijelentette: "[e]z helyett azt javasoltuk, hogy a jogi érvelés a politikai és erkölcsi elkötelezettség egyidejű artikulálásának és elfedésének egy módja".⁵⁰ Fiss professzor kijelentette, hogy a CLS úgy véli, hogy "[a]z ítések

azért beszélnek úgy, ahogyan beszélnek, mert ez a szakmájuk konvenciója, és ez szükséges a hatalmuk fenntartásához, de a retorikájuk csak látszat."⁵¹ A CLS sok híve úgy véli, hogy a jog/politika megkülönböztetés megakadályozza a politikai változást.⁵² Ahogy Horwitz professzor írta: "Amíg nem vagyunk képesek túllépni a jog és a politika éles elválasztásának amerikai fixációján, addig továbbra is az amerikai jogi diskurzus hagyományos polaritásai között fogunk ingadozni, miközben minden generáció továbbra is kétségbeesetten bújik történelmietlen és elvont univerzalizmusok mögé, hogy még saját maga előtt is megtagadja saját politikai és erkölcsi döntéseit."⁵³

A CLS hasonlóképpen elutasítja a köz- és a magánszféra közötti különbséget.⁵⁴ A CLS úgy véli, hogy a köz- és magánszféra megkülönböztetése társadalmi konstrukció, nem pedig az objektív valóság tükörképe.⁵⁵ Úgy véli, hogy e megkülönböztetés megszüntetése új lehetőségeket nyit az emberi magatartás előtt.⁵⁶

A CLS gyakran alkalmazza a szemétképzésnek (néha kicsomagolásnak vagy dekonstrukciónak) nevezett technikát.⁵⁷ A szemétképzést a következőképpen definiálták: "Vegyünk nagyon komolyan bizonyos érveket a maguk szempontjából; fedezzük fel, hogy valójában ostobák ([tragikus]-komikusak); majd keressünk valamilyen (külső megfigyelői) rendet (nem az igazság csíráját) a belsőleg ellentmondásos, összefüggéstelen káoszban, amelyet feltártunk".⁵⁸

A CLS a szemétképzést arra használja, hogy leleplezze a törvénytelen hatalmat és hierarchiákat, amelyek társadalmi konstrukciók.⁵⁹ Mark Hellman így érvelt: "Az én nézőpontomból, amely a "mikropractices" nézőpontja, a CLS vállalkozás elsődleges iránya tudományos szinten az kellene, hogy legyen, hogy egy nagyon konkrét, sajátos környezetben feltárja azt a létfontosságú általános pontot, hogy a státushierarchiák legalábbis jelentős részben látszatmegkülönböztetéseken alapulnak."⁶⁰ Duncan Kennedy a hierarchiákat a jogi iskola kontextusában vizsgálta, azzal érvelve, hogy a jogi iskolák "ideológiai képzést nyújtanak

a vállalati jóléti állam hierarchiájában való készséges szolgálatra".⁶¹ Továbbá

megállapította, hogy "a tanárok meggyőzik a diákokat arról, hogy a jogi érvelés létezik, és különbözik a politikai elemzéstől, azzal, hogy ráveszik őket, hogy bizonyos esetekben fogadják el érvényesnek a jogi helyességgel kapcsolatos olyan érveket, amelyek körkörösek, kérdéseket vetnek fel, összefüggéstelenek vagy annyira homályosak, hogy értelmetlenek".⁶²

A CLS a jogok liberális felfogását is kritizálta.⁶³ Duncan Kennedy azt állította: "A jogokról szóló diskurzus belsőleg következtelen, üres vagy körkörös. A jogi gondolkodás szinte bármilyen eredményre képes ugyanolyan hihető jogi indoklást létrehozni".⁶⁴ Hozzátette, hogy a jogokkal kapcsolatos diskurzus kerete "még az olyan radikális javaslatok konceptualizálását is megnehezíti, mint például a gyárak decentralizált demokratikus munkásellenőrzése".⁶⁵ Peter Gabel a jogokat elidegenítőnek kritizálta: "Ha most figyelmünket maguknak a jogoknak a természetére fordítjuk, láthatjuk, hogyan reprezentálják a társadalmi interakciók mezejét annak elidegenedett megjelenéseinek legalizálása szolgálatában".⁶⁶ A CLS a jogokon alapuló társadalmat egy komunitárius társadalommal váltaná fel:

Ez a másik napirendet sugallja - olyan közösségek kialakítását, ahol nem kell a magánélet mögé bújni sem a védelem, sem az önérvényesítés érdekében. Olyan közösségek, ahol a kapcsolatok csak "mi, te, én és a többiek" lennének, akik maguk döntenek arról, hogy mit akarnak, az állam elidegenítő harmada nélkül. Ebben a környezetben, bármilyen távolról is lehetségesnek tűnik, akár csoportos döntéseket is hozhatnánk a szaporodásról, felváltva a meggyőző elidegenedésünket és az egymástól való félelmünket valami olyasmivel, ami inkább a kölcsönös bizalomhoz, vagy a szeretethez hasonlít.⁶⁷

Richard Rorty, a pragmatikus, antifundacionalista filozófus írásai a jog egy másik posztmodern megközelítését mutatják be.⁶⁸ Elutasítva a kanti univerzális fogalmakat, mint például az emberi méltóság fogalmát, Rorty a hegelianus nézetet vallja, amely szerint az erkölcs lokális.⁶⁹ Úgy véli, hogy a modern társadalomnak nincs szüksége kanti univerzálékra a túléléshez; a demokrácia objektív alap nélkül is szabadon áll.⁷⁰ Ehelyett Rorty a kultúra "'etnocentrikus' megközelítését fogadja el - minden kultúra az adott kultúra elveinek és gyakorlatának függvénye.⁷¹ Rorty azt a felfogást is elutasítja, hogy létezik egy központi én, amelyet észnek neveznek.⁷² Inkább úgy tekint az erkölcsi énrre, mint "egy hálózatra".

hiedelmek, vágyak és érzelmek, amelyek mögött nincs semmi - nincs tartalom az

attribútumok mögött."⁷³ A politikában Rorty kritizálja mind a kommunizmus

baloldali pártolását, mind pedig a jobboldali

szárnynak a kapitalizmus jóléti-állami reformjainak visszavezetésére tett kísérletei.⁷⁴ A legjobb

alternatívát inkább a "kormányzati irányítású kapitalizmus plusz jóléti államosításban" látja,

ahogyan azt Hollandia, Svédország és Írország kormányaiban láthatjuk.⁷⁵

Rorty a következőképpen írta le a jog pragmatikus megközelítését:

A jó próféták azt mondják, hogy ha mindannyian összefognánk, és ezt és ezt csinálnánk, valószínűleg tetszene az eredmény. Képeket festenek arról, hogyan nézne ki ez a szebb jövő, és forgatókönyveket írnak arról, hogyan lehetne ezt megvalósítani. Amikor ezzel végeztek, már nem tudnak mást ajánlani, csak azt, hogy "Próbáljuk meg!".⁷⁶

Hozzátette, hogy amikor a közönség tekintélyt vagy legitimitást kérdez, "[a] ragmatizmus azt

jelenti, hogy van egy filozófus, aki a fülünkbe mormolja: "Jogod van nem válaszolni erre a

kérdésre".⁷⁷ A jogi gondolkodás hagyományos megközelítéseivel kapcsolatban kijelentette:

"[m]inden liberálisnak el kell ismernie Dewey, Unger és Casoriadis megállapításának erejét,

hogy az ilyen megszokott nyelvi játékok maguk sem mások, mint "befagyasztott politika", hogy

éppen a társadalmi élet azon formáit (például a reform és reakció körforgását) szolgálják,

amelyekből kétségbeesetten igyekszünk kitörni, és elkerülhetetlenné teszik azokat".⁷⁸

Rorty elutasítja az alapvetés mindenféle alkalmazását a jogban, kijelentve, hogy "[f]

.....gyanús deweyiánusok számára a "tekintélyegész

gondolata..... Azt remélte, hogy felhagyunk a bírói szókinccs

használatával, amely

Kant divatba jött a filozófusok között, és inkább a városi gyűlésekről, mint a törvényszékekről

származó metaforákat kezdett használni."⁷⁹ Rorty szkeptikus az univerzalisták indítékait

illetően is: "Ők [a fundamentalisták] azzal védik javaslataikat, hogy mennyire szeretnék az

általuk javasolt változás következményeit - mennyire fogunk örülni mi, vagy legalábbis az

utódaink, hogy megtettük a változást -, de azzal is, hogy arra a tekintélyre hivatkoznak, amelynek nevében beszélnek".⁸⁰

Bár Rorty úgy véli, hogy a pragmatizmus képviselhet egy látnoki hagyományt, ahogyan azt olyan ügyekben láthatjuk, mint a *Brown v. Bd. of Education*, látja a pragmatizmus korlátait is: "De pragmatistaként nem hiszem, hogy a jogelmélet védelmet nyújt nekünk az ilyen [rossz] bírák ellen - hogy sokat tehetne egy újabb *Dred Scott*-döntés megakadályozására".⁸¹ A jog pragmatikus megközelítésében azonban van jó is: "A pragmatikus Dewey örült volna annak, hogy a bíróságok néha azt mondják a politikusoknak és a választóknak, hogy kezdjék el észrevenni, hogy vannak emberek, akiknek azt mondták, hogy örökké várjanak, amíg kialakul egy konszenzus - egy olyan konszenzus, amelyből ezek az emberek gyakorlatilag ki vannak zárva."⁸²

B. A posztmodern jogi gondolkodás és az erkölcsi relativizmus hagyományos kritikája

Litowitz professzor rámutatott, hogy a posztmodern teoretikusok általában a jogra egy olyan nézőpontból tekintenek, amely külső nézőpontból - a rendszeren kívülről, nem pedig belső nézőpontból, amely elfogadja a rendszer kiinduló gyakorlatát.⁸³ A posztmodernnek inkább a meglévő jogrendszert mint egészet támadják, ahelyett, hogy megmutatnák, miért romlottak el a részletek. Így a hangsúlyt a meglévő jogrendszer társadalmi konstrukciójára és az e társadalmi konstrukció mögött álló ideológiai alapra helyezik. Ahogy Minda professzor megjegyezte, "a posztmodern kritika mintha magát a jog eszméjét kérdőjelezné meg".⁸⁴ A probléma ezzel az, hogy a joggal kapcsolatos problémák orvoslása e külső nézőpont alapján egy teljesen új rendszer kidolgozását igényli. Bár a legtöbb posztmodern ezt nem tartaná problémának, amint azt alább részletesen tárgyaljuk, a posztmodern napirend konstruktív részének elégtelen volta nem hozott létre elfogadható alternatívát.

A posztmodern jogi gondolkodás erős erkölcsi relativizmusa belső ellentmondásokat okoz.⁸⁵ Az erkölcsi relativizmus huszadik századi elméletei, különösen azok, amelyek a

kognitív relativizmus vagy a valóságot társadalmi konstrukciónak tekintik, egy alapvető problémán osztoznak - ha a jog mögött nincs erkölcs, akkor miért helytelen *bármilyen* gyakorlat vagy magatartás? Miért rossz a rabszolgaság? Mert valaki azt mondja, hogy rossz? A posztmodernizmus szerint az egyik ember erkölce nem legitimebb, mint a másik ember erkölce. Mert a többség azt mondja, hogy rossz? Ugyanez a probléma áll fenn. A többség erkölce nem legitimebb, mint a kisebbség erkölce, vagy ami azt illeti, az egyén erkölce. Mert mindenki intuitíve tudja, hogy ez helytelen? Ez a válasz valamiféle bennünk lévő természetes erkölcsöt vagy törvényt sugall, és ellentmond az erkölcsi relativizmus alapvető fogalmának.

Az egyszerű válasz az, hogy ha nincs Igazság, hanem igazságok vannak, akkor nincs alapja annak, hogy azt mondjuk, hogy a rabszolgaság, a rasszizmus, a diszkrimináció, a női körülméletés vagy bármely más gyakorlat, amelyet a posztmodernnek elleneznek, helytelen.⁸⁶

Bárki, aki ezen gyakorlatok bármelyikét támogatja, ugyanolyan "helyes", mint bárki, aki ellenzi őket a posztmodern elmélet alapján. Amint azt a későbbiekben alaposabban kifejtjük, csak úgy mondhatjuk, hogy e gyakorlatok bármelyike helytelen, ha elismerjük, hogy létezik legalább egy csontvázszerű egyetemes erkölcs.⁸⁷

A CLS kritikája, miszerint a jog és a politika nem különül el egymástól, kudarcot vall, mert létezik egy létező ítélkezési módszer, amelyet a bírák általában tiszteletben tartanak. Bár a politika időnként belopódzhat a bíraskodásba, a bíraskodásnak azok a korlátai, amelyeket az Indokolt Elaboráció iskolája⁸⁸ felismert, valódi korlátok. A precedens, az eljárási követelmények, a tisztességes eljárás követelményei, az írásbeli vélemények követelménye stb. valódi korlátokat jelentenek a bírák számára, amelyek elválasztják a jogot a politikától.

A CLS által használt Trashing (vagy dekonstrukció) csak egy játék.⁸⁹ Bármit lehet kukázni, még a CLS és a posztmodern írásokat is. Senki sem állíthatja, hogy jogrendszerünk mindig meghatározó, objektív és semleges. Azonban eléggé meghatározó, objektív és semleges ahhoz, hogy az legyen.

hogy legitimnek tekinthetjük abban az értelemben, hogy általában helyes, igazságos választ ad. Az, hogy egy autót évente néhányszor szerelőhöz kell vinni, nem teszi azt az autót megbízhatatlanná.

Aggasztó, hogy a CLS elutasítja a jogok fogalmát. Jogok nélkül a kisebbségnek nincs védelme. Lehet, hogy ma mi vagyunk többségben, de egy nap lehet, hogy kisebbségbe kerülünk, és jogokra lesz szükségünk. Ahogy Patricia Williams, a Critical Race Studies School egyik tagja mondta: "Nagyon nehéz végignézni, ahogy a jogok idealisztikus vagy szimbolikus jelentőségét a jogfosztottakra hivatkozva csökkentik, akik a jogfosztottságukat nem többként vagy kevésbé a jogok megtagadásaként élik meg és fejezik ki".⁹⁰

A CLS hierarchia megszüntetésére tett kísérletei nem működőképesek. A hierarchia a szervezett társadalom szerves része.⁹¹ Vagy másképp fogalmazva: A szervezet maga a hierarchia; a szervezetben szükség van a specializációra. Bár elméletileg érdekes lehet egy hierarchia nélküli osztályterem létrehozása,⁹² szükség van egy olyan tanárra, aki ismeri a tananyagot, aki képes vezetni az osztályt. Hasonlóképpen, Duncan Kennedy javaslata egy olyan jogi kar létrehozásáról, ahol minden fizetés egyenlő, beleértve a titkárnők és gondnokok fizetését is, ahol mindenki egy hónapot tölt el más-más munkával a jogi karon, például a professzorokból gondnokok lesznek, és ahol a jogi karra való felvétel sorsolás útján, kvótákkal történik,⁹³ nem kivitelezhető. A gondnokok vagy titkárok nem lennének jók a jogi órák tanításában, és a legtöbb jogászprofesszor titkárként vagy gondnokként megbukna. Ráadásul egyetlen joghallgató sem akarna olyan jogi karra járni, ahol az órák egy részét olyan személy tartja, akinek nincs jogi képzettsége. Még realisabb, hogy egyetlen jogászprofesszor sem tanítana egy portás fizetéséért. Végezetül, bár az érdemeket talán túlhangsúlyozzák a jogi egyetemek felvételi eljárásában, a hallgatónak rendelkeznie kell bizonyos intelligenciával és háttérrel.

jogot tanulni. Bár Kennedy professzor javaslatának fő célja talán az volt, hogy további gondolkodásra késztesen, mégis jól szemlélteti a hierarchia megszüntetésének lehetetlenségét.

A posztmodernizmus legtöbb konstruktív javaslata annyira homályos, hogy megvalósíthatatlan. Ahogy Jay Moran megfigyelte, "ahelyett, hogy a jog "szubjektivitását" olyan elvek tömegévé csomagolná ki, amelyeket előnyösen újra lehet építeni, a posztmodern jogtudomány valódi hatása az, hogy olyan környezetet teremt, amelyben a nyugati jog nemkívánatos módon szétesett".⁹⁴ Hozzátette: "ha nem lehet semmi azon a nyelvileg és történelmileg feltételezett körülményeken túl, amelyekből minden jogrendszer származik, akkor minden új ideológia ugyanúgy szennyezett lesz".⁹⁵

A pragmatizmus valószínűleg a legjobb megoldás, amit a posztmodernnek javasoltak. Ez azonban nem teljesen kielégítő megoldás, mert - amint azt a pragmatikusok is elismerik - feltételes. Ki dönti el, hogy mi a pragmatikus megoldás? Ha a bíró, akkor hagyjuk, hogy egy vagy néhány ember uralkodjon rajtunk. Ha a többség, akkor a megoldás pragmatikus vagy politikai? Ráadásul, ha a többség, akkor ki védi a kisebbséget? Egy pragmatikus megoldás általában védheti a kisebbségeket, de mi van akkor, ha egy adott pragmatikus megoldás lábbal tiporja a kisebbségi jogokat? Ne feledjük, hogy ma egy nagyon sokszínű világban élünk.

Ráadásul, ahogy Rorty professzor megjegyezte,⁹⁶ A pragmatizmus nem mindig zárja ki a rossz jogot.

Talán ez a pragmatikus módszer homályossága miatt van, amely olyan fogalmakra támaszkodik, mint az "építő beszélgetés" és "stratégiák, amelyeken keresztül egy népesség ... szükségszerűen átmeneti és ideiglenes megértések sorozatát keresheti".⁹⁷ Vagy talán azért, mert a leg "pragmatikusabb" válasz sem jobb, mint egy olyan válasz, amely hosszú évek alatt kidolgozott, már létező szabályokra támaszkodik.

Végül pedig ott van a pragmatikus megoldás elfogadásának problémája. Vajon a vesztes fél nagyobb valószínűséggel fogadja el azt a magyarázatot, hogy a bíró szerint a megoldás jobb, vagy hogy a hatályos jog diktálja a megoldást? A méltányosság megköveteli, hogy a jogban legyen némi kiszámíthatóság, és hogy egy személy ne legyen kitéve ismeretlen, következetlen vagy kétértelmű törvényeknek.⁹⁸ Ráadásul egy olyan indoklás, mint a "Próbáljuk ki"⁹⁹ nem valószínű, hogy meggyőz valakit, aki hajthatatlanul ellenzi a pragmatikus javaslatot.

Az a megközelítés is problematikus, hogy a kultúra függő. Blumenson professzor rámutatott, hogy "a kulturális relativizmus "helyi" igazságról szóló elmélete nem alkalmazható anélkül, hogy ne tennénk olyan objektív, kultúraközi állításokat, amelyeket az elmélet elutasít".¹⁰⁰ Mint megjegyezte, "ha ugyanis minden erkölcsi igazságot csak *helyi* érvényűnek tekintünk, akkor az etikai hangsúly szükségszerűen arra a kérdésre helyeződik át, hogy *kinek az* igazságát részesítsük előnyben a gyakorlatban, a miénket vagy az övékét ...".¹⁰¹ Még ennél is tovább ment: "Ha a relativizmus nem támaszkodhat a relatív igazolás objektivitására, akkor ebből az következik, hogy a relativista nem tudja megkülönböztetni, hogy valakinek "igaza van" és "azt hiszi, hogy igaza van", vagyis egyáltalán nem lehet igazságfogalma, még a lokális igazságról sem."¹⁰²

Ráadásul, ha az erkölcs helyi, mit teszünk azokkal, akik nem hajlandók követni a helyi erkölcsöt? Igazságos-e büntetni valakit azért, mert nem követi egy kultúra erkölcsét, amikor maga az erkölcs függő? Talán végül is nem tehetünk jobbat, mint egy olyan program, mint amelyet Rorty javasol. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne próbálkozzunk tovább.

III. Bevezetés a kognitív tudományokba

A kognitív tudomány olyan betekintést nyújthat az emberi természetbe, amely segíthet megérteni, hogyan működik és hogyan kellene működnie a jognak. Az 1950-es évektől kezdve a kognitív tudósok képesek voltak tanulmányozni és megérteni a mentális folyamatokat.¹⁰³ Felfedezték, "hogyan a mentális élet

az információ, a számítás és a visszacsatolás szempontjából magyarázható."¹⁰⁴ Pinker professzor írta:

A hiedelmek és az emlékek olyan információgyűjtemények, mint egy adatbázisban lévő tények, de az agyban lévő aktivitási és szerkezeti mintázatokban rejlenek. A gondolkodás és a tervezés e minták szisztematikus átalakítása, mint egy számítógépes program működése. A vágyakozás és a próbálkozás olyan visszacsatolási ciklusok, mint a termosztát működési elve: információt kapnak a cél és a világ aktuális állapota közötti eltérésről, majd olyan műveleteket hajtanak végre, amelyek a különbség csökkentésére irányulnak. Az elmét az érzékszervek kötik össze a világgal, amelyek a fizikai energiát az agyban lévő datálási struktúrákba továbbítják, valamint a motoros programok, amelyekkel az agy az izmokat irányítja.¹⁰⁵

A kognitív tudósok azonosították a kognitív képességek előzetes listáját, amely a következőket tartalmazza: 1) "[a]z intuitív fizika, amelyet arra használunk, hogy nyomon kövessük, hogyan esnek, pattognak és hajlanak a tárgyak", 2) "[a] biológia vagy a természettudomány intuitív változata, amelyet arra használunk, hogy megértsük az élővilágot", 3) "[a] [a] mérnöki intuíció, amelyet arra használunk, hogy eszközöket és más tárgyakat készítsünk és megértsük," 4) "[egy] intuitív pszichológia, amelyet arra használunk, hogy megértsük a többi embert", 5) "[egy] térérzék, amelyet arra használunk, hogy eligazodjunk a világban és nyomon kövessük, hol vannak a dolgok", 6) "[egy] számérzék, amelyet arra használunk, hogy mennyiségekről és mennyiségekről gondolkodjunk", 7) "[egy] valószínűségi érzék, amelyet arra használunk, hogy bizonytalan események valószínűségéről gondolkodjunk", 8) "[egy] valószínűségi érzék, amelyet arra használunk, hogy bizonytalan események valószínűségéről gondolkodjunk", 8) "[egy] intuitív közgazdaságtant, amelyet arra használunk, hogy javakat és szívességeket cseréljünk", 9) "[egy] mentális adatbázist és logikát, amelyet arra használunk, hogy elképzeléseket ábrázoljunk, és hogy a régiekből új elképzelésekre következtessünk", és 10) "[l]anguage-t, amelyet arra használunk, hogy a mentális logikánkból származó elképzeléseket megosszuk egymással".¹⁰⁶ Ezenkívül az elme rendelkezik a veszély és a szennyeződés felmérésére szolgáló rendszerekkel és erkölcsi érzékkel.¹⁰⁷ A kognitív tudósok felfedezték, hogy még az olyan összetett tulajdonságokat is, mint a személyiség és a

temperamentum, jelentősen befolyásolják génjeink.¹⁰⁸

A kognitív tudomány lerombolta azt a huszadik századi társadalomtudományban elterjedt elképzelést, miszerint az emberi elme egy "üres tábla" - "az az elképzelés, hogy az emberi elmének nincs eredendő struktúrája, és a társadalom és mi magunk tetszés szerint írhatjuk be".¹⁰⁹ Ahogy Degler professzor úr fogalmazott

megjegyezte: "[a] fő lendületet az a szándék adta, hogy olyan társadalmi rendet hozzanak létre, amelyben a biológia veleszületett és megváltoztathatatlan erői nem játszanak szerepet a társadalmi csoportok viselkedésének magyarázatában".¹¹⁰ A kognitív tudomány alaposan leleplezte ezt az üres lapra vonatkozó elképzelést, ehelyett kimutatta, hogy a viselkedés mind az öröklődésből, mind a környezetből ered.¹¹¹ Jones és Goldsmith professzorok megjegyezték: "[a] behaviorizmus néven ismert pszichológiai iskola - az az elképzelés, hogy minden fontos viselkedés teljes egészében kulturális tanulásból ered - egy ideje már a történelem homályába veszett".¹¹² Hasonlóképpen Pinker professzor is kijelentette: "A legtöbb esetben a helyes magyarázat az öröklődés és a környezet összetett kölcsönhatására fog hivatkozni: a kultúra döntő fontosságú, de a kultúra nem létezhetne olyan mentális képességek nélkül, amelyek lehetővé teszik, hogy az emberek eleve kultúrát hozzanak létre és tanuljanak".¹¹³ Hasonlóképpen Kuklin professzor is kijelentette: "A fenotípus, a szervezetek sajátos formája és viselkedése a környezeti tényezőkre reagáló genotípusból fejlődik ki".¹¹⁴ Más szavakkal: "[a]z összes viselkedés szinte minden viselkedést a környezeti inputokkal kölcsönhatásba lépő számos érzékszerv közvetít".¹¹⁵

Ahelyett, hogy az elme egy üres lap lenne, a kognitív tudomány kimutatta, hogy az emberi viselkedés különbségeit számos tényező befolyásolja.¹¹⁶ Először is, a genetika nem határozza meg az elme minden részletét, mert a gének legtöbb hatása valószínűségi jellegű.¹¹⁷ A pszichológiai tulajdonságokban mutatkozó különbségeknek csak körülbelül a fele vezethető vissza a genetikára, és a környezet is befolyásolhatja a gének hatását.¹¹⁸ Ahogyan Walsh professzor megállapította: "Az emberi tulajdonságokat, jellemzőket és viselkedést differenciáltan befolyásoló gének fakultatívak: vagyis különböző környezeti feltételek mellett eltérő hatást fejthetnek ki, és így kifejeződésük formája a környezettől függ".¹¹⁹ Strahlendorf professzor hasonlóképpen kifejtette: "nyilvánvaló kölcsönhatás van a gén-környezet által befolyásolt "huzalozás" az agyban és a környezetből érkező információk között".¹²⁰ Ezen túlmenően, "[i]gy egy elme sokféleképpen változhat

genetikailag, az elmének számos genetikailag befolyásolt részével és tulajdonságával kell rendelkeznie, amelyek lehetővé teszik a variációkat."¹²¹

Másodsor, az elme moduláris, mivel sok részre van szüksége ahhoz, hogy bizonyos gondolatokat, szokásokat vagy viselkedést hozzon létre - "[a]z elme véges kombinatorikus programjaival a viselkedés végtelen skálája hozható létre".¹²² Ahogy Pinker professzor fogalmazott,

[A]z egyik modulból kiinduló késztetést vagy szokást egy másik modul más módon alakíthatja át viselkedéssé - vagy nyomhatja el teljesen. .
. . A viselkedés nem csak kibocsátott vagy kiváltott viselkedés, és nem is közvetlenül a kultúrából és a társadalomból származik. A viselkedés az eltérő napirenddel és célokkal rendelkező mentális modulok belső küzdelméből származik.¹²³

Végül, az egyének az elme idegi áramkörein keresztül tanulják meg a kultúrát;¹²⁴ "a mentális számítás valamilyen veleszületett mechanizmusa nélkül nem lenne mód a kultúra azon részeinek megtanulására, amelyeket meg kell tanulni".¹²⁵ A kognitív tudomány kimutatta, hogy elménk "olyan mechanizmusokkal van felszerelve, amelyek célja, hogy leolvassuk más emberek céljait, hogy lemásolhassuk a szándékolt cselekedeteiket".¹²⁶ Az egyének erős vágyat éreznek arra, hogy mások cselekedeteit másolják, mert hasznot akarnak húzni mások tudásából és ítélőképességéből, és mert követni akarják a közösség normáit.¹²⁷ Következésképpen "[a] kultúra azokból a viselkedésmintákból áll ... amelyeket a faj más tagjaitól való megfigyelés és intuitív tanulás útján sajátítanak el, és amelyeket nemzedékről nemzedékre megismételnek".¹²⁸

A fentiek azt mutatják, hogy a genetika jelentősége az emberi természetben nem okoz determinista problémát. Ahogy Kuklin professzor megjegyezte: "[a]z gének bizonyos viselkedésre hajlamosíthatják az embereket, bizonyos viselkedésformák esetében jobban, mint más viselkedésformák esetében, de a nevelés és a természet egyaránt befolyásolja a jellemet".¹²⁹ Strahlendorf professzor hasonlóképpen megjegyezte: "A szabad akaratot lehetővé tevő meghatározatlanság egy olyan információfeldolgozó rendszerben rejlő meghatározatlanságból ered, ami

folyamatosan "összegződnek", ahol a hiányos adatokon alapuló következtetések időszakosan megszakadnak, és további következtetéseknek vannak kitéve, ha további bemenetek vannak".¹³⁰

IV. A kognitív tudomány és a posztmodern jogi gondolkodás alapjai

A kognitív tudomány fenti felismerései, különösen annak az elképzelésnek a lerombolása, hogy az elme egy üres lap, azt mutatják, hogy a posztmodern jogi gondolkodás egyik fő alapja - miszerint a valóság és így a jog is pusztán társadalmi konstrukció - alapvetően hibás.¹³¹ A kultúra nem tisztán társadalmi konstrukció; inkább - amint azt a kognitív tudomány bebizonyította - jelentős mértékben az elme gondolkodási folyamatai határozzák meg. Chen professzor állította: "sok minden, amit a posztmodernizmus önkényes társadalmi konstrukciónak tekint, valójában a "biofilia" vagy a "veleszületett tendencia" kifejeződése, amely arra készíti az embert, hogy "az életre és az életszerű folyamatokra összpontosítson", "megkülönböztesse az életet az élettelenőtől", és értékelje az "újdomságot és a sokféleséget"". ¹³² Ahogy Pinker professzor megállapította: "A kultúra tehát technológiai és társadalmi innovációk tárháza, amelyeket az emberek azért halmoznak fel, hogy segítsék az életüket, nem pedig önkényes szerepek és szimbólumok gyűjteménye, amelyek véletlenül épp rájuk találnak."¹³³

Elgondolkodtató, hogy a jog mint társadalmi konstrukció gondolata miért épült be ennyire a kortárs gondolkodásba, tekintve, hogy logikai szempontból ez az elképzelés annyira alaptalan.¹³⁴ Hogyan lehet az elme üres tábla, tekintve, hogy az üres tábla nem csinál semmit.¹³⁵ Ahogy Pinker professzor megjegyezte: "[a]z írások örökké ott fognak ülni, hacsak valami nem vesz észre bennük mintákat, nem kombinálja őket máskor tanult mintákkal, nem használja fel a kombinációkat arra, hogy új gondolatokat firkáljon a táblára, és nem olvassa le az eredményeket, hogy a viselkedést a célok felé irányítsa".¹³⁶ Más szavakkal, az elmének legalább olyan mechanizmusokat kell tartalmaznia, amelyek segítségével tanulni tud, amelyek segítségével meglátja a tárgyak világát, megérti egy mondat tartalmát, és értelmezi más

egyének viselkedését.¹³⁷

Így az egyének "el tudnak fogadni állításokat anélkül, hogy feltétlenül hinnének

bennük".¹³⁸ Az a tény, hogy a jog nem tisztán társadalmi konstrukció, óriási

következményekkel jár a

Posztmodern jogelmélet. Például jelentősen gyengíti a hagyományos jogi gondolkodással szembeni kritikáját. Ha mentális folyamataink veleszületettek, akkor az ezeken a mentális folyamatokon alapuló jog nem pusztán kontingens. Bár jogrendszerünk nem tudatosan a kognitív tudományok meglátásaira épül, azt lehet állítani, hogy jogrendszerünk intuitíve a gondolkodási folyamatainkon alapul. Például a szabályok tényekre való alkalmazása az emberi gondolkodás természetes része.¹³⁹ Hasonlóképpen, a precedensek követése az emberi érvelés egy gyakori típusát, az úgynevezett esetalapú érvelést foglalja magában. Leake professzor a következőképpen írta le az esetalapú érvelést: "Az esetalapú problémamegoldó ... új problémákat úgy old meg, hogy a memóriából előhívja a releváns korábbi problémák nyomait, megfeleltetést hoz létre e problémák és az új helyzet között, és a korábbi megoldásokat átveszi, hogy azok megfeleljenek az adott problémának." A probléma megoldása a következő.¹⁴⁰

Hasonlóképpen, a kognitív tudomány megállapította, hogy a legtöbb kategória nem csupán társadalmi konstrukció, hanem része annak, ahogyan az elme feldolgozza az információkat.¹⁴¹ Az elménk olyan tárgyakat kategorizál, amelyek a valóságon alapulnak.¹⁴² Ezek a kategóriák kétféle mentális folyamatból származnak: "az egyik észreveszi a mentális beszédtablán a bejegyzések csomóit, és kategóriákként kezeli őket, amelyeknek homályos határai, prototípusos tagjai és átfedő hasonlóságai vannak, mint a családtagoknak", a másik mentális folyamat pedig "éles szabályokat és definíciókat keres, és ezeket beilleszti az érvelési láncokba".¹⁴³ A kategóriák posztmodern elutasítása tehát megalapozatlan. Hasonlóképpen megkérdőjelezhető az erős szabályskeptícizmus, tekintve, hogy az elme egyértelmű szabályokat és definíciókat keres.

A kognitív tudományok megcáfolták a posztmodern nézetet is, miszerint az én egy

társadalmi konstrukció. Az én nem csak egy üres tábla, amelyre a társadalom írja rá magát,
hanem egy olyan egyén, akinek

a fiziológiai a biológia által létrehozott. Ez visszahozza a képbe az autonóm én kanti felfogását,¹⁴⁴ ami óriási következményekkel jár a jogra nézve. Egyrészt, amint azt a VI. részben részletesebben kifejthetjük, ha az én autonóm, nem pedig társadalmi konstrukció, akkor a vizsgálat egységének az egyénnek kell lennie, nem pedig a közösségnek.

Ha a nyelv nem társadalmi konstrukció, akkor a szövegek sem társadalmi konstrukciók. Ez létfontosságú a jog számára, mivel az esetek, a jogszabályok és a közigazgatási szabályok szövegek. Ha a szövegek társadalmi konstrukciók, ahogy a posztmodernisták állítják, akkor az olvasó szabadon értelmezheti őket, ahogyan csak akarja; a szövegértelmezésnek nincsenek korlátai. Ezt támasztja alá az a posztmodern felfogás is, hogy az én pusztán társadalmi konstrukció. Ha a szöveg mögött nincs én, akkor nem számít, hogy az írónak mi volt a szándéka, és az olvasó szabadon értelmezheti a szöveget. Ha azonban az író veleszületett gondolkodási folyamatok irányítják, ahogy azt a kognitív tudományok is alátámasztják, akkor az olvasó nem tudja szabadon, hogy a szöveget akárhogyan értelmezze. Az olvasónak e gondolkodási folyamatok tudatában kell értelmeznie a szöveget. Más szóval, az olvasó nem hagyhatja figyelmen kívül a nyelvi és nyelvtani konvenciókat, amelyek érthetővé teszik a szöveget; a szövegértelmezésnek van egy előre létező "rácса".¹⁴⁵ Továbbá, mivel a szöveg mögött egy én áll, az író fontosabbá válik, mint az olvasó. Az olvasó nem hagyhatja figyelmen kívül, amit az író a szövegben kifejezett, csak azért, mert az olvasó más értelmezést szeretne.

Továbbmenve, a szöveg ebben az elméletben autonóm; a szöveg az egyetlen dolog, amit értelmezni kell.¹⁴⁶ Ennek oka, hogy "a jelek csak akkor használhatók, ha elválaszthatók a szándéktól".¹⁴⁷ Mivel a szavak a szándéktól elválasztható jelek, az olvasónak kell megfejtenie ezeket a jeleket, ahelyett, hogy megpróbálná rekonstruálni az író szándékát.¹⁴⁸ Más szóval, az író szándéka

csak a szöveg megnézésével, a szöveg jelentésének felfedezésével lehet megtalálni. Például egy bírónak a törvény értelmezésekor a szövegszerűséget kell alkalmaznia¹⁴⁹, ahelyett, hogy a szöveg mögé próbálna bújni, hogy felfedezze a jogalkotó szándékát.

A fenti meglátások korlátozzák a CLS kritikáját a szövegbeli meghatározatlansággal kapcsolatban. Nem lehetséges minden értelmezés, hanem a választási lehetőségeket a nyelvi konvenciók korlátozzák, amelyeket a velünk született gondolkodási folyamatok alakítottak ki. Ha a bírák arra korlátozódnak, hogy a jogszabály szövegében felfedezzék a jelentést, akkor választási lehetőségeiket a nyelvi szabályok korlátozzák. Ha egy bíró túllépi a törvényértelmezés korlátait, akkor a bíró illegitim döntést hozott, de ez nem teszi illegitimé a törvényértelmezés rendszerét.

A fenti felismerések korlátozzák a CLS szemétkébe dobás vagy dekonstrukció alkalmazását is. A szövegeket nem lehet többszörösen értelmezni, ahogyan azt a CLS állítja, mivel a nyelv nem társadalmi konstrukció. A CLS által szemétkébe dobott témák közül sok valóban létezik, mert mentális gondolkodási folyamataink részei.

V. A kognitív tudomány, a jog univerzalizációi és a posztmodern jogi gondolkodás

A kognitív tudomány által az emberiségben és az emberi gondolkodásban felfedezett univerzálisok gyengítik a posztmodern jogi gondolkodás alapjait is, amely elutasítja az univerzálisokat általában és a jogban.¹⁵⁰ A konkrét univerzálisok olyan utakat is javasolnak az emberi természet kezelésére, amelyek ellentétesek a posztmodern jogi gondolkodás által elfogadott megközelítésekkel. Az univerzálisok, amelyekkel ez a szakasz részletesen foglalkozik, a következők: 1) a kölcsönös altruizmus, 2) a génjeinkkel azonosak iránti különleges érdeklődés, és 3) a dominancia egyetemessége.

Noam Chomsky nyelvész azt állította, hogy minden emberi nyelv alapja egy univerzális nyelvtan.¹⁵¹ Chomsky a nyelvi képességet az elme "moduljának" tekinti,¹⁵² és ő

kijelentette, hogy "[a] nyelvi képesség az elme/agy egy különálló rendszere, amelynek kezdeti állapota a fajra oly közös, ... és nyilvánvalóan lényeges tekintetben egyedülálló".¹⁵³ Kijelentette továbbá: "Az UG [univerzális nyelvten] ezeknek a veleszületett, biológiailag meghatározott elveknek a jellemzője, amelyek az emberi elme egyik összetevőjét alkotják - a nyelvi képességet".¹⁵⁴ Chomsky válaszolt azoknak, akik az emberiség nyelvi képességeit külsődlegesen keresik: "A gyümölcsözőbb megközelítés a világ szerkezetéről az elme szerkezetére helyezi át a magyarázat fő terhet".¹⁵⁵ Azt állította, hogy "[a]z emberi nyelv megismerése rendkívüli intellektuális teljesítmény lenne egy olyan élőlény számára, amelyet nem kifejezetten erre a feladatra terveztek. Egy normális gyermek viszonylag csekély kitettséggel és különösebb képzés nélkül szerzi meg ezt a tudást".¹⁵⁶

Chomsky szerint ami igaz a nyelvre, az igaz más olyan területekre is, ahol az ember ismereteket szerez,¹⁵⁷ és a kognitív tudományok ezt megerősítették, mivel számos területen univerzálisnak bizonyultak. Pinker professzor kijelentette: "Univerzális mentális mechanizmusok állhatnak a kultúrák közötti felszínes eltérések hátterében".¹⁵⁸ Hasonlóképpen kijelentette: "[b]ehavior változhat a kultúrák között, de az azt létrehozó mentális programok felépítésének nem kell változnia".¹⁵⁹ Így "a viselkedés ismert kategóriái - házassági szokások, étkezési tabuk, népi babonák és így tovább - bizonyosan változnak kultúrákonként, és tanulni kell őket, de a mentális számítás mélyebb mechanizmusai, amelyek ezeket létrehozzák, univerzálisak és veleszületettek lehetnek".¹⁶⁰

Brown professzor több száz, minden társadalomban megtalálható univerzális dolgot sorolt fel, köztük az osztályozást, a sírást, a napi rutint, az irigységet, az etikettet, az arckifejezéseket, a vicceket, a törvényt, a vezetőket, a logikai fogalmakat, a játékot és a társadalmi struktúrát.¹⁶¹ A jog szempontjából releváns univerzálék közé tartozik a méltányosság fogalma, a jó és a rossz megkülönböztetése, az öröklési szabályok, a gyilkosság tiltása, a normális és a normális életmód.

megkülönböztetve az abnormális állapotoktól, a tulajdon, a nemi erőszak tiltott, a munka, áruk vagy szolgáltatások kölcsönös cseréje, a sérelmek orvoslása és az erőszak egyes formái tiltott.¹⁶²

Jones és Goldsmith professzorok még tovább mentek, és azt állították, hogy az evolúciós folyamatnak az emberi agyra gyakorolt hatásait a jogrendszerek felépítésében is láthatjuk.¹⁶³ Azt állították: "[A]z összes jogrendszert, akárcsak a kultúrákat, amelyeknek részei, bizonyos mértékig az emberi agy alapvető tulajdonságai alakították ki, amelyek viszont az alapvető emberi célok és vágyak kifejeződésai."¹⁶⁴ Azt állították, hogy minden jogrendszer bizonyos "témákat" érint - "a nemet, az öröklést, a családot, a gyermekek státuszát, a jó hírnevet, a tulajdont és az erőforrásokat".¹⁶⁵ Ezen túlmenően minden jogrendszer tartalmazza az e Témákkal kapcsolatos társadalmi attitűdöket, amelyek a közösség normáit tükrözik.¹⁶⁶ Azt a pontos módot, ahogyan az emberek ezeket a Témákat kezelik, "tartalomnak" nevezik, amely kultúránként eltérő.¹⁶⁷ Bár a meglévő kutatások szerint a jogrendszerek kultúránként változnak, "[a]z evolúciós szemléletnek egyedülálló módon azt kellene megjósolnia, hogy a motivációs eszközök ugyanazon általános készletei a jogrendszerek központi jellemzői gyakorlatilag minden emberi kultúrában világszerte".¹⁶⁸

Strahlendorf professzor elmélete szerint a darwini algoritmusok ("a gén által meghatározott struktúrákban lévő információk és a kognitív programok működésében megjelenő környezeti információk közötti kölcsönhatás")¹⁶⁹ igazságérzetünk alapját képezik.¹⁷⁰ Kifejtette: "A darwini algoritmusok azok, amelyek [evolúciós] adaptációk, az algoritmusok olyan problémák megoldásai, amelyek megoldása a múltban az egyedek nagyobb szaporodási sikerét kellett, hogy eredményezze".¹⁷¹

A kognitív tudomány által felfedezett univerzumok alátámasztják, hogy az emberiségről alkotott hagyományos felvilágosodásbeli nézet valamilyen formája helyes, így tovább kérdőjelezi a posztmodern

pozíció.¹⁷² A kognitív tudomány által felfedezett sajátos jellemzők a következők:

A családi kötelékek elsőbbsége minden emberi társadalomban, és ebből következően a nepotizmus és az öröklés vonzereje;
A közösségi megosztás korlátozott lehetőségei az emberi csoportokban, a kölcsönösség általánosabb ethosza, és az ebből eredő társadalmi lazsálás jelensége, valamint a közjavakhoz való hozzájárulás összeomlása, amikor a kölcsönösség nem valósítható meg;
A dominancia és az erőszak egyetemessége az emberi társadalmakban ... és az ezt megalapozó genetikai és neurológiai mechanizmusok létezése;
Az etnocentrizmus és a csoportellenes ellenségeskedés más formáinak egyetemessége a társadalmakban, és az, hogy milyen könnyen lehet ilyen ellenségeskedést kiváltani az emberekből a mi társadalmunkban;
Az intelligencia, a lelkiismeretesség és az antiszociális tendenciák részleges örökölhetősége, ami arra utal, hogy bizonyos fokú egyenlőtlenség még a tökéletesen igazságos gazdasági rendszerekben is kialakul, és hogy ezért az egyenlőség és a szabadság közötti kompromisszummal kell szembenéznünk;
A védekezési mechanizmusok, az öncélú elfogultságok és a kognitív disszonancia csökkentése, amelyekkel az emberek becsapják magukat autonómiájukkal, bölcsességükkel és integritásukkal kapcsolatban;
Az emberi erkölcsi érzék elfogultságai, beleértve a rokonok és barátok előnyben részesítését, a tabu mentalitásra való fogékonyságot, valamint az erkölcsiség és a megfelelés, a rang, a tisztaság és a szépség összekeverésére való hajlamot.¹⁷³

Ezek a tulajdonságok az evolúciós folyamat részeként alakultak ki az emberiségben.¹⁷⁴

Jones és Goldsmith professzorok azt írták: "[n]aturális szelekció az egyik olyan folyamat, amely a komplexitás növekedéséhez vezethet, és létrehozhatja az illeszkedést egy szervezet és környezete jellemzői között".¹⁷⁵ Ráadásul egy gén abban az értelemben önző, hogy csak a túlélése érdekl.¹⁷⁶

A fenti jellemzőknek (amelyek közül csak néhánymal lehet itt részletesen foglalkozni) számos következménye van jogrendszerünkre és jogrendszerünk posztmodern szemléletére. E tulajdonságok némelyikét tiszteletben kell tartani és ösztönözni kell, mint az emberi természet részét, míg másokat ellenőrizni kell, mert ezek egy másik kor evolúciós maradványai.¹⁷⁷ Ahogy Wilson professzor megjegyezte, veleszületett tulajdonságainkat "úgy kell játszani, mint egy hangszeren, amelynek egyes részei

hangsúlyozottan nagy szépségű és élvezetes eredményeket produkál (az emberi limbikus rendszer szempontjából), más részek pedig szublimáltak és elhárítottak."¹⁷⁸

A kölcsönös altruizmus (egy olyan viselkedés, amelynek révén az együttműködés szoros genetikai rokonság hiányában is kialakulhat)¹⁷⁹ az emberi természet nemkívánatos részeivel együtt az emberi együttműködés szükségességét sugallja, ami nem különbözik a társadalmi szerződés felvilágosodás kori elméletétől. Kuklin professzor megjegyezte, hogy "[a]z önző gén hajlamos az önző egyént ösztönözni (a rokonszelekció és a kölcsönös altruizmus szaporodási előnyein túl), és így elvárható, hogy a limbikus erkölcsi impulzusok ezt az önzést tükrözzék".¹⁸⁰ Hasonlóképpen, ahogy Grady & McGuire professzorok megfigyelték, "az egyéneknek biológiai ösztönzője van az önző viselkedésre, ha a haszon nagyobb, mint a másoknak a másik rokonsági fokával diszkontált költsége. . ."¹⁸¹ A kölcsönös altruizmus tehát abból az igényből fakad, hogy az egyén jóindulatot kapjon a társaitól, akiknek jóindulatára az egyénnek máskor szüksége lehet.¹⁸² Ahogy Pinker professzor fogalmazott: "A békés egymás mellett élésnek tehát nem kell abból fakadnia, hogy az emberekből önző vágyakat verünk ki. Jöhet úgy is, hogy egyes vágyakat - a biztonság iránti vágyat, az együttműködés előnyeit, az egyetemes viselkedési kódexek megfogalmazásának és elismerésének képességét - szembeállítjuk az azonnali haszonszerzés vágyával."¹⁸³ Ezenkívül erkölcsi érzékenységünk származhat a kölcsönös önzetlenségből és hasonló viselkedésből.¹⁸⁴

A kölcsönösség ethosa azt is sugallja, hogy szükség van egy olyan szerződéses rendszerre, mint amilyen jelenleg az amerikai jogban létezik.¹⁸⁵ A biológusok kimutatták, hogy az állatok azért működnek együtt, mert bár az állatok nem racionálisan választanak, de maximalizálják a viselkedésüket abban az értelemben, hogy az növeli a szaporodási sikerüket.¹⁸⁶ Hasonlóképpen, az emberek is növelhetik reprodukciós sikerük esélyeit az áruk és szolgáltatások cseréjével.¹⁸⁷ Ahogy McGinnis professzor kijelentette: "A csere és a tulajdon olyan természetes az ember számára, mint az ének az énekesmadár számára".¹⁸⁸ Ő

hozzátette: "Ha a tulajdon természetes az ember számára, akkor az a kormány, amely figyelmen kívül hagyja az emberiség tulajdonhoz és cseréhez fűződő érdekeit, saját felelősségére teszi ezt."¹⁸⁹ A szerződési jog lehetővé teszi az egyének számára, hogy önző érdekeiket együttműködéssel védjék. Védi az egyén ösztönzőit és elvárásait, és az olyan biztosítékok, mint a lelkiismeretlenség és a csalás törvénye megvédhetik az egyént mások önzésétől. Végül a kognitív tudomány megállapította, hogy "a cserének civilizáló hatása van, mert a kölcsönös előnyök és függőségek hálóját hozza létre".¹⁹⁰

A kognitív tudomány kimutatta, hogy az egyének evolúciós okokból különleges érdeklődést mutatnak azok iránt, akiknek a génjeiben osztoznak.¹⁹¹ Goldsmith professzor írta: "A szaporodási siker darwini értelmében vett fitness azt jelenti, hogy a gének olyan fenotípus kialakítását irányítják, amely a jövő nemzedékek számára biztosítja a szaporodásukat. Bármely egyed génjei azonban nemcsak az utódaiban fordulnak elő, hanem a testvérekben, unokatestvérekben, az unokatestvérek utódaiban és így tovább".¹⁹² Ezért általánosságban "a természetes szelekció várhatóan előnyben részesíti azokat a viselkedési formákat, amelyek a közeli rokonok szaporodási sikerét fokozzák".¹⁹³

A párkapcsolat, az anya-gyermek kötelék és a szülői szeretet létezése alátámasztja az emberi nukleáris család evolúciós alapját. Ahogy Wilson professzor írta, "az emberi család talán a különleges környezeti feltételekhez való alkalmazkodásként jött létre".¹⁹⁴ "Az evolúció nem önmagában az érzelmi öröm miatt kedvezett a férfi-női kötelékeknek - bár ez az öröm képezi a szereplő motivációját és megerősítését -, hanem inkább azért, mert a kötelékben élő hímek és nőstények egymást kiegészítő párt alkottak, amelynek kölcsönösen fontos célja az utódok felnevelése."¹⁹⁵ Sőt, "[a] szexuális kötelék legjellegzetesebb, a társadalmi szerveződés szempontjából kiemelkedő jelentőségű vonása az, hogy túlmutat a szexuális tevékenységen".¹⁹⁶ A párkapcsolatok különösen fontosak, mivel az emberi nőstényeknek rejtett peteérése van, és "[a]z a gyakori

az ugyanazon nőténnyel a ciklusa során végig tartó kopuláció nagy valószínűséggel apasághoz vezet.¹⁹⁷ Sőt, egyes tudósok szerint "az emberi faj talán nem is maradt volna életképes, ha nincs a szerelem evolúciója".¹⁹⁸

Az anya-gyermek köteléknek az embernél hosszabb ideig kell fennmaradnia, mint más főemlősfajoknál, mivel az ember hosszabb ideig függő helyzetben van.¹⁹⁹ A legtöbb más emlősállattól eltérően az emberi apák is erős szülői kötéssel kötődnek gyermekeikhez.²⁰⁰ Következésképpen a nukleáris család evolúciós tulajdonság, mert lehetővé tette a párok számára, hogy több utódot neveljenek fel, és így továbbadják a pár génjeit.²⁰¹ A házasság egy módja annak, hogy a társadalom megvédje ezeket a kötéleket: "A házasság szerződéses jellege talán részben annak felismerése, hogy az anya és a gyermek közötti köteleket meg kell védeni a férfi-nő kötélek törékenységtől".²⁰²

A fentiek azt támasztják alá, hogy a kormánynak a házasság és a családok teljes körű védelmén kell dolgoznia azokkal szemben, akik a hagyományos házasság megszüntetését támogatják.²⁰³ A családtagok előnyben részesítését meg kell engedni, kivéve, ha közintézményekről van szó,²⁰⁴ és az öröklések adóztatását korlátozni kell, hogy az egyének továbbadhassák munkájuk gyümölcsét az utódaiknak. Emellett Jones és Goldsmith professzorok megjegyezték, hogy amikor egy társadalom megpróbálja előnyben részesíteni az örökhagyó valószínűsíthető preferenciáit, akkor a vagyoni és házassági rokonokhoz kerül, mert az egyének a természetes szelekció révén a rokonokat részesítik előnyben.²⁰⁵

A dominancia egyetemessége minden társadalomban megköveteli, hogy elvetjük azt a posztmodern felfogást, miszerint a bűnözés a környezet eredménye, és hogy a börtön elsődleges oka a rehabilitáció.²⁰⁶ Az erőszak egyike azon emberi tulajdonságoknak, amelyek evolúciós tényezők eredménye, és amelyek a modern társadalomban már nem kívánatosak.²⁰⁷ Ezért továbbra is szükség van a bűnözéstől való elrettentő, visszatartó intézkedésekre, például a börtönbüntetésre. Az ilyen visszatartó erők azért működhetnek, mert "ha az agy fel van szerelve

az erőszakra irányuló stratégiákkal, ezek *függő* stratégiák, amelyek bonyolult áramkörökhöz kapcsolódnak, amelyek kiszámítják, hogy mikor és hol kell bevetni őket."²⁰⁸ Más szóval, a büntetés révén "a törvény önző okokat ad nekünk arra, hogy önzetlenül cselekedjünk".²⁰⁹

A másik lehetőségként Hoffman és Goldsmith professzorok azt feltételezték, hogy a büntetés alapját a megtorlásnak kell képeznie.²¹⁰ Mivel a fejlett viselkedésünkben benne van a civilizációs készlet, "a társadalmi szerződést megszegő egyének megbüntetésére irányuló készletünk fontos stabilizáló tulajdonságként jelent meg".²¹¹ Más szóval a társadalom megbünteti a "potyautasokat", akiknek a tettei sértik a bennünk rejlő igazságérzetet.²¹² Kifejtették, hogy a büntetési készletnek evolúciós előnyei vannak: "Ilyen készlet nélkül semmi sem fékezne a határtalan önzést, és a társadalmi csoportok anarchiába hullnának szét, az egyes tagjaik reprodukív kárára".²¹³ Szerintük a fenti kritériumoknak csak a megtorlás felel meg.²¹⁴

Nem a bosszúállás társadalmi aggregátumán alapuló megtorlás, hanem az ingyenélő megbüntetésén alapuló megtorlás, ami "a szabad élet lényege".²¹⁵

A fentiek meggyőzőnek tűnnek, de nem annyira meggyőzőek, mint az elrettentés mint a büntetés fő alapja. Az erőszak egyetemessége, amely az elrettentés szükségességét támasztja alá, fontosabbnak tűnik, mint a megtorlás alapját képező szabadúszó-probléma. Természetesen, függetlenül attól, hogy a megtorlás vagy az elrettentés támogatja-e a büntetést, a büntetésnek kantiánus korlátozást kell tartalmaznia; a bűnöző nem kaphat több büntetést, mint amennyit megérdemel.

Végezetül az emberi erkölcs és az emberi erkölcs korlátainak megértése azt sugallja, hogy milyen dolgokat nem kellene kriminalizálni. Nem szabad illegalizálni semmit, ami tabu mentalitáson alapul, vagy ami a konformitással, ranggal, tisztasággal és szépséggel való összezavarodáson alapul.²¹⁶ Például, mivel a homoszexualitás valószínűleg a biológia eredménye²¹⁷ és az ellene hozott törvények levezetik

a tabu mentalitásból, a törvényeknek nem szabadna tiltaniuk a homoszexualitást, sem kifejezetten, sem hallgatólagosan.

V. A kognitív tudomány és a posztmodern politikai menetrend

Egy olyan elmélettel, amely szerint az emberi lényeg nagy része veleszületett a pszichológiánkban, és hogy az elme nem egy üres lap, a posztmodern politikai program nagy része összeomlik. Ahogy Pinker professzor rámutatott: "A posztmodernisták és más relativisták nem annyira azért támadják az igazságot és az objektivitást, mert az ontológia és az ismeretelmélet filozófiai problémái érdeklik őket, hanem mert úgy érzik, ez a legjobb módja annak, hogy kihúzzák a szőnyeget a rasszisták, szexisták és homofóbok alól".²¹⁸ A hatalom destabilizálása és a hierarchia lebontása sokkal nehezebbé válik, ha politikai struktúránk nagy része a gondolkodási folyamatainkból ered. Az emberi természet legyőzése sokkal nehezebb küzdelem, mint egy társadalmi konstrukcióé.

Hasonlóképpen a kognitív tudomány is korlátozza a radikális változás posztmodern fogalmát. Ha az egyéneken vannak veleszületett mechanizmusok, amelyek befolyásolják, hogyan gondolkodunk és hogyan irányítjuk érzelmeinket, akkor nincs akkora lehetőség a változásra, mint ahogyan azt a posztmodernek állítják. Ráadásul ez a változás inkább fokozatosan, mint hirtelen következik be. Például a huszadik századi amerikai jogtörténetben a paradigmaváltások nem totálisak, hanem fokozatosak voltak.²¹⁹

A fentiek nem jelentik azt, hogy vissza kell térnünk egy korábbi korszak politikájához.²²⁰ Például az emberi természet jelentős mértékben veleszületettnek tekintett felfogása támogathatja a rasszizmus elleni küzdelmet. Először is, a kognitív tudomány kimutatta, hogy a faj nem magyarázza a kultúrák közötti különbségeket.²²¹ A kultúrák maguk az emberek szempontjából jobb és rosszabb módzatokként alakultak ki, és a földrajzi és ökológiai eltérésektől függték.²²² Mivel az innovációk, például a mezőgazdaságban alkalmazott újítások általában hasonló éghajlati viszonyok mentén terjednek, az ilyen újítások könnyebben terjedtek Eurázsiaiban, mivel Eurázsia keletről nyugatra halad, ellentétben Afrikával és a Földközi-tengerrel.

Amerika, amely északról délre halad.²²³ Hasonlóképpen, a korai kultúrákban a nagyméretű áruk szállítása vízi úton történt, amihez természetes kikötőkre és hajózható folyókra volt szükség, amelyekkel Európa és Ázsia egyes részei rendelkeztek, Afrika és Ausztrália azonban nem, ami lehetővé tette az újítások nagy távolságokra történő elterjedését Eurázsiaiában.²²⁴ Így "Eurázsia nem azért hódította meg a világot, mert az eurázsiaiak okosabbak voltak, hanem mert ők tudták a legjobban kihasználni azt az elvet, hogy a sok fej jobb, mint az egy".²²⁵

Ennél is fontosabb, hogy az emberi természet veleszületett koncepciója nagyobb védelmet nyújt az embereknek, beleértve a rasszizmustól való védelmet is, mint az az elképzelés, hogy az egyéni elmék üres lapok. Chomsky professzor kijelentette:

De egy mélyebb vizsgálat megmutatja, hogy az "üres szervezet", a plasztikus és konstruálatlan szervezet fogalma, amellet, hogy hamis, természetesen a legreakciósabb társadalmi doktrínák támogatására is szolgál. Ha az emberek valójában képlékeny és plasztikus lények, akiknek nincs alapvető pszichológiai természetük, akkor miért ne lehetne őket irányítani és kényszeríteni azok által, akik tekintélyt, különleges tudást és egyedülálló rálátást követelnek arra, hogy mi a legjobb a kevésbé felvilágosultak számára.²²⁶

Más szavakkal: "Az az elv, hogy az emberi természet pszichológiai vonatkozásaiban nem más, mint a történelem és az adott társadalmi viszonyok terméke, minden akadályt elhárít a hatalmasok általi kényszerítés és manipuláció elől."²²⁷ Vagy ahogy Pinker professzor megjegyezte: "Az a meggyőződés, hogy az emberiséget masszív társadalmi mérnöki projektekkel lehet alakítani, a történelem néhány legnagyobb atrocitásához vezetett".²²⁸

Ezeket az elveket a rasszizmusra is lehet alkalmazni; az egyéneket nem védi meg a rasszizmustól az emberi természet Blank Slate megközelítése. Ahogy Bracken professzor érvelt, "a rasszizmus könnyen és olvashatóan kimondható, ha az empirista tanítás szerint gondolkodunk a személyről, mert a személy lényegének tekinthető a színe, nyelve, vallása stb. míg a karteziánus dualista modell ... szerény fogalmi féket biztosított a faji lealacsonyítás és a rabszolgaság artikulációjának".²²⁹

A legfontosabb, hogy a kognitív tudomány kimutatta, hogy genetikai szempontból a rasszizmus megalapozatlan. Pinker professzor megjegyezte, hogy "az emberek minőségileg azonosak, de mennyiségileg különbözhetnek egymástól. A mennyiségi különbségek biológiai szempontból kicsik, és sokkal nagyobb mértékben fordulnak elő egy etnikai csoport vagy faj egyes tagjai között, mint etnikai csoportok vagy fajok között".²³⁰ Hasonlóképpen nyilatkozott Goldsmith professzor is: "Még akkor is, ha különböző emberi populációk különböző tagjai különbözőképpen néznek ki, és ha kimutatható különbségek vannak a fizikai jellemzők alapjául szolgáló génfrekvenciákban, a feltételezés továbbra is az, hogy a kulturális különbségek egy közös genetikai örökség alternatív fenotípusos kifejeződéseit tükrözik".²³¹ Összefoglalva: ha megmutatjuk, hogy az elme minden emberben ugyanaz, akkor az olyan lényegtelen biológiai szempontok, mint a bőrszín, irrelevánssá válnak, és az előítéletek okai eltűnnek.

Hasonlóképpen, az evolúciós biológia is az azonos neműek házasságának legitimálása mellett szól.²³² Wilson professzor kijelentette: "[h]omoszexualitás mindenekelőtt a kötődés egy formája".²³³ Feltételezte, hogy a homoszexuálisok közeli rokonai jelenlétüknek köszönhetően több gyermeket szülhettek: "A primitív társadalmak homoszexuális tagjai segíthették az azonos neműek tagjait, akár vadászat és gyűjtögetés közben, akár a lakóhelyeken végzett háziasabb foglalkozásokban. A szülői feladatok különleges kötelességeitől megszabadulva, abban a helyzetben lehettek, hogy különleges hatékonysággal működtek a közeli rokonok segítségével."²³⁴

Még ha Wilson professzor elmélete téves is, az evolúcióbiológia támogatja az azonos neműek házasságának legalizálását. Mint fentebb említettük, az emberiség természete a maitól nagyon eltérő környezeti feltételek között fejlődött ki.²³⁵ Míg a hagyományos család a korábbi társadalmakban szükséges lehetett a gének továbbterjedésének elősegítéséhez, a technológiai fejlődés lehetővé teszi a család fogalmának kiterjesztését.²³⁶ Mesterséges megtermékenyítés és béranyaság

lehetővé teszi, hogy az azonos nemű pároknak legalább részben a génjeiket tükröző gyermekeik szülessenek. Ráadásul a Wilson által az azonos nemű pároknál talált kötődés hasonló a heteroszexuális párok párkapcsolatához, amely a pár gyermekeit egészen az érettségig megvédi. Ezenkívül nincs okunk azt gondolni, hogy a szülői kötődés különbözik a homoszexuális szülőknél, mint a heteroszexuális szülőknél. Így a környezeti változások (technológia) révén a homoszexuális házasságok ugyanolyan evolúciós funkciót tölthetnek be a gének szaporításában, mint a heteroszexuális házasságok.

A kognitív tudomány segíthet meghatározni az emberiség számára legjobb politikai rendszert is, az emberi természet alapján. A kognitív tudomány a jogok kanti megközelítését és a kormányzás libertariánus megközelítését támogatja, amelyek mindkettő ellentétes a posztmodern politikai programmal.

A jogok hagyományosan vagy a kantiánus, vagy az utilitarista megközelítésen alapulnak.²³⁷ A kantianizmus "az a nézet, amely szerint az etikában mindig az a racionális választás, amely tiszteletben tartja az autonóm személyek jogait, hogy szabadon dönthessenek saját sorsukról, még akkor is, ha ezt a tiszteletet a boldogság vagy a jólét elvesztése árán vásárolják meg".²³⁸ Kant úgy vélte, hogy az emberi lények erkölcsileg különlegesek, mert képesek a racionális választásra, és hogy a racionális lények szabadságát tiszteletben kell tartani.²³⁹ Így az egyéneket nem lehet eszközként felhasználni.²⁴⁰ Ezzel szemben az utilitarizmus az emberi cselekedeteket és gyakorlatokat "az emberi jólét vagy társadalmi jó előmozdítására irányuló általános tendenciájuk szempontjából értékeli. . ."²⁴¹ Az utilitarizmus arra törekszik, hogy a legnagyobb boldogságot a lehető legtöbb ember számára teremtsen meg.²⁴² Ez a megközelítés azon az elméleten alapul, hogy valami akkor erkölcsös, ha az a többség javát szolgálja.²⁴³

A kognitív tudomány támogatja a kantianizmust (amely ellentétes a posztmodernizmussal, mivel az az egyénre helyezi a hangsúlyt), és kétségbe vonja az utilitarizmust.²⁴⁴ Az, hogy az

egyén

elsősorban elméjének belső működése által meghatározott, alátámasztja Kant azon elképzelését, hogy az embereket tiszteletben kell tartani, mert képesek racionális döntéseket hozni. Mivel az egyének nem társadalmi konstrukciók, hanem autonóm lények, az embernek egy cél eszközeként való felhasználása, ahogyan azt az utilitarizmus teheti, visszataszító. Az, hogy mi a legjobb a többség számára, nem írhatja felül az autonóm egyének alapvető jogait. Ráadásul az utilitarizmus csak kis, homogén társadalmakban működik jól, nem pedig olyan sokszínű társadalmakban, mint amilyenben jelenleg élünk. Ahogy Goldsmith professzor rámutatott, "[a]z erkölcsnek a legnagyobb számú ember számára a legnagyobb jót előállító koncepciója csak akkor áll összhangban az evolúciós elvekkel, ha az egyének érdekei nagyon hasonlóak".²⁴⁵

Csak a jogok kanti elmélete indokolhatja az olyan visszataszító gyakorlatok megszüntetését, mint a rabszolgaság, a rasszizmus, a női körülményezés és a diszkrimináció. A kanti elmélet szerint a rabszolgaság azért helytelen, mert nem tartja tiszteletben egy olyan emberi lény alapvető méltóságát, aki alapvető dolgokban ugyanolyan, mint bármely más emberi lény. Beavatkozik az emberi szabadságba, és úgy kezeli az egyént, mint egy célt szolgáló eszközt. Másrészt az utilitarizmus megengedné a rabszolgaságot, ha az a legnagyobb boldogságot eredményezné a legnagyobb szám számára. Az utilitarizmus szerint a kevesek boldogtalansága nem lehet nagyobb, mint a sokak haszna.

Egyesek azzal érvelnek, hogy a fentiek az utilitarizmus leegyszerűsített szemléletét mutatják be - az utilitarizmus nemcsak "elítélheti a bűnbakkeresést és az áldozattá válást, hanem [képes] megvédeni azt az állítást, hogy a személyeknek joguk van ahhoz, hogy ne váljanak áldozattá".²⁴⁶ Murphy és Coleman professzorok írták:

Utilitaristaként helyeselhetünk bizonyos általános szabályokat vagy gyakorlatokat, amelyek bizonyos jogokat ruháznak a személyekre - például azt a jogot, hogy ne végezzünk kísérleteket a beleegyezésünk nélkül. Az ok, amiazonban elfogadjuk ezt a szabályt vagy gyakorlatot, az a mi az a meggyőződés, hogy az emberek többsége hosszú távon boldogabb lesz egy olyan társadalomban, ahol van egy ilyen jellegű szabály (vagy jog). Ha ugyanis a polgároknak nem lenne védelmük az ellen, hogy az állam egyszerűen csak felhasználja őket, amikor az állam úgy véli, hogy az általános jólétet

Elektronikusan elérhető a következő címen:

<https://ssrn.com/abstract=942812>

előmozdíthatja az ilyen felhasználás, akkor soha nem lennének biztonságban, soha nem élhetnének stabil és kiszámítható életet, és így nem lehetne őket

boldog.²⁴⁷

Mindazonáltal mi a helyzet a rabszolgaság kérdésével? A lakosság 75%-ának boldogsága javulna, ha a lakosság 25%-át rabszolgasorba taszítanák. De mi van azzal a boldogtalansággal, amelyet a szabad 75%-ban az a lehetőség okoz, hogy egy későbbi időpontban rabszolgasorba kerülhetnek? Ez a boldogtalanság azonban elkerülhető lenne, ha a rabszolgaságot egy bizonyos fajra vagy a külföldön született népekre korlátoznák. Hosszú távon tehát csak az a jogfelfogás akadályozza meg a rabszolgaságot és a hasonló embertelenségeket, amely az egyént mint egyént tiszteli, nem pedig az, amely a hasznokat és a terheket egyensúlyba hozza.

A fentiek ellenére törvényeinknek nem kell kizárólag a kanti jogokra támaszkodniuk; a kanti jogoknak kell érvényesülniük, ha a jog az autonóm egyén számára alapvető dolgot érint, például azt, hogy ne használják ki, és az utilitarista jogokat lehet alkalmazni, ha az ügy nem érint ilyen alapvető jogot. Valójában egy társadalomban szükség van a politikán alapuló döntésekre. A kognitív tudomány kimutatta, hogy az emberiség "olyan viselkedésmintát fejlesztett ki, amely kellően rugalmas ahhoz, hogy az eshetőségek széles spektrumát kezelje".²⁴⁸ Így a politikára gyakran van szükség ahhoz, hogy az eshetőségek között válasszunk. Ahogy Goldsmith professzor megjegyezte, "[a]z adott társadalmi feltételek várhatóan olyan viselkedést eredményeznek, amelyet a konszenzus nemkívánatosnak tart, ésszerű stratégia a feltételek megváltoztatása".²⁴⁹ Így a jogalkotó a legtöbb törvény megalkotásakor figyelembe veheti a politikát, mivel a legtöbb törvény nem érinti az egyén alapvető jogait. Például a jövőbeni felhasználásra vonatkozó területrendezés meghatározható aszerint, hogy mi szolgálja a legnagyobb javakat a legtöbb ember számára (például egy futballstadion), még akkor is, ha a közösség egyes egyedei más felhasználást (egy lovarda) részesítenének előnyben. A jogalkotó azonban nem veheti el egy személy földjét az említett futballstadion számára igazságos kártalanítás nélkül, mert a közösség nem használhat egy személyt a legnagyobb jó érdekében.

A fentiek olyan ítélkezési elméletet sugallnak, amely jelentős korlátozásokat ró a bírókra.²⁵⁰ A jogalkotó a döntések meghozatalakor mind a kanti jogokat (elv), mind az utilitarista jogokat (politika) figyelembe veheti. A bíró a kanti jogokat (az alkotmányunkba beágyazottan; lásd alább) felhasználhatja a jogalkotói döntés felülbírálására. A bíró azonban nem használhat politikai megfontolásokat a jogalkotó felülbírálására. Csak egy olyan demokratikus intézmény, mint a törvényhozás hozhat utilitarista döntést, mert egy ilyen döntéshez a többség (vagy legalábbis a többség képviselőinek) győzelme szükséges. A bíró nem csak, hogy kevésbé valószínű, hogy képes meghatározni a többség akarátát, de a bíró valószínűleg a többség véleményét helyettesíti a bíró nézeteivel arról, hogy mi a legjobb. Az rendben van, ha a bíró felülbírálja a többséget, amikor kanti jogokról van szó, mert a többség nem tudja felülbírálni az egyén alapvető jogait, de az már más kérdés, amikor a bíró a saját politikai preferenciáját helyettesíti a többségével.

A fentiek nyitva hagynak egy olyan kérdést, amely a természetjogi elméletek szempontjából is alapvető: Lehetséges-e, hogy egy bíró a kanti jogok koncepciójára alapozza a döntését, ha ezek a jogok nem kerültek pozitív jogba? Erre a kérdésre az előzetes válasz nem lehet. A kognitív tudomány még nem jutott el arra a pontra, hogy pontosan meg tudjunk állapodni abban, hogy mik az emberek alapvető jogai. Így az, hogy egy bírónak engedjük meg, hogy meghatározza, mik a kanti jogok, ahhoz vezethet, hogy a bíró a saját jogfelfogását alakítja ki a bennünk rejlő jogok helyett.

Alkotmányunk legalábbis egyelőre az alapvető jogok forrásaként szolgálhat, ahogyan az elmúlt kétszáz évben is az alapvető jogok forrásaként szolgált. McGinnis professzor azzal érvelt, hogy alkotmányunk és a Bill of Rights alkotói az emberi természet pontos megítélésére alapozták ezeket a dokumentumokat.²⁵¹ Kijelentette: "Ahogyan a klasszikus filozófus, Démokritosz kétezer évvel azelőtt fogalmazta meg az atomelméletet, hogy az ilyen elmélet mechanizmusait megértették volna, a keretezők

két évszázaddal azelőtt, hogy a modern evolúcióbiológia nagyrészt megerősítette volna ezt az elméletet, kidolgozott egy általánosan pontos elméletet az ember pszichológiájáról és a tehetségek eloszlásáról.²⁵² Például látták, hogy az ember önérdekű, és ezt az önérdeket a magánszférában azáltal ösztönözték, hogy korlátozták a kormányzat beavatkozását ebbe a szférába, hogy az egyéni kereskedelem és vállalkozás révén a társadalom javát szolgálja.²⁵³ Másrészt felismerték az önzés problémáit a közszférában, ezért olyan mechanizmusokat hoztak létre, mint a föderalizmus, a hatalommegosztás és a kétkamarás rendszer.²⁵⁴

Az a tény, hogy az emberiség természete főként veleszületett, nem pedig társadalmilag konstruált, a kormányzás libertárius megközelítését sugallja.²⁵⁵ Ezzel elkerülhető az együttműködés hiányának problémája, amely gyakran a végzetébe sodorja a posztmodernisták által gyakran támogatott komunitárius struktúrákat. Ahogy McGinnis professzor megjegyezte, "[a]z olyan társadalmi struktúrák, amelyek a nem rokon egyénekre épülnek, akik olyan mértékű önzetlenséggel és áldozatkészséggel lépnek kapcsolatba egymással, mint a családtagok, valószínűleg nem lesznek sikeresek".²⁵⁶ Noam Chomsky is támogatta a libertarianizmust,²⁵⁷ és azt írta: "[I]ly módon, mint sokan mások, akik megpróbáltak egy humanista emberfelfogást kialakítani, kellő tisztelettel az ember eredendő természete és az általa elérhető csodálatra méltó forma iránt, [Bertrand] Russell is hajlott a nevelés és a társadalmi szerveződés libertariánus felfogására".²⁵⁸ A kormányzás libertariánus megközelítése összhangban lenne Kant azon felfogásával is, hogy az erkölcs a szabadságban gyökerezik.²⁵⁹

Egy libertariánus rendszerben a kormány csak akkor avatkozik be az egyén szabadságába, ha az egyén egy másik személy szabadságába avatkozik be.²⁶⁰ Amíg az egyén magatartása nem okoz kárt másnak, addig a kormánynak nem kellene szabályoznia ezt a magatartást.²⁶¹ Például, mivel a két felnőtt férfi közötti, magánjellegű szex nem okoz kárt senkinek, az államnak nem kellene szabályoznia azt. Az a tény, hogy egy ilyen cselekmény egyesek számára visszataszító, lényegtelen; az öncélú elfogultság

vagy egy erkölcsi tabu nem írhatja felül azt az alapvető emberi jogot, hogy békén hagyják, ha nem ártanak másnak. Az utilitarista preferenciák, bármilyen erősek is legyenek, nem ütik meg a kanti jogokat.

Másrészt a kormánynak képesnek kell lennie arra, hogy közbelépjen, ha valaki szabadságának gyakorlása másoknak kárt okoz. Ebben az esetben a másik személy alapvető jogai forognak kockán. Amint azt az előző részben említettük, a²⁶² emberek lehetnek önzőek, erőszakosak és elfogultak. Ezért a kormányzat beavatkozhat, ha egy személy kárt okoz másnak. Például a kormány beavatkozhat, amikor egy férfi szexel egy fiatal fiúval, mert feltételezhető, hogy a fiú nem tud beleegyezni a szexbe, és kárt szenved. Hasonlóképpen, a kormány büntetheti a gyilkosságot, a lopást, a nemi erőszakot és más erőszakos bűncselekményeket, mert egy egyén (vagy egyének) kárt szenvedett.

A fentiek azt sugallják, hogy a kormánynak nem a közösségi erkölcsöt kellene szabályoznia, hanem a gazdaságot. Amint azt korábban bemutattuk, a közösségi erkölcsöt sértő magatartás, mint például a homoszexualitás, nem okoz valódi kárt másoknak. A gazdasági tevékenységek azonban nagy kárt okozhatnak az egyéneknek, ezért a kormánynak képesnek kell lennie arra, hogy törvényeket hozzon a trösztellenes, biztonsági szabályozásra stb. vonatkozóan. Mint korábban említettük, az emberek lehetnek önzőek és elfogultak, ezért a kormánynak mind a gazdasági, mind a bűnügyi szférában védenie kell az egyéneket.

Következte tés

A fentiekből kiderült, hogy a posztmodern jogi gondolkodás rossz úton jár, aminek óriási következményei vannak.²⁶³ A kognitív tudomány kimutatta, hogy az emberi elme nem egy üres tábla, amely könnyen alakítható. Inkább emberi természetünk nagy része belülről fakad. Ez kihat jogtudományunk alapjaira, támogatva egyes jogtudományi fogalmainkat, mint például az egyetemesség és a kanti jogok, és aláásva másokat, mint a kognitív relativizmus és az utilitarizmus. A kognitív tudomány nem oldott meg és valószínűleg soha nem is fog megoldani

minden jogtudományi problémát, de sokat segíthet.

módja annak kimutatására, hogy a posztmodern jogi gondolkodásnak nincs alapja.

A
do
ku
m
en
tu
m
el
ek
tr
on
ik
us
pé
ld
án
ya
a
kö
ve
tk
ez
ő
cí
m
en
ér
he
tő
el:
htt
p://
s
sr
n.
co

1. BERTRAND RUSSELL, HUMAN KNOWLEDGE: ITS SCOPE AND LIMITS v (1948).
2. *Lásd* STEVEN PINKER, THE BLANK SLATE 31 (2002); *lásd általában* PAUL THAGARD, MIND: BEVEZETÉS A KOGNITÍV TUDOMÁNYBA (1996). A kognitív tudomány alkategóriái közé tartozik a kognitív pszichológia, az evolúciós biológia, a szociobiológia, a kognitív antropológia, az idegtudomány stb. A 70-es évek közepén megalakult a Kognitív Tudományok Társasága, és elindult a Cognitive Science című folyóirat. THAGARD, *supra*, ix. o. A kognitív tudomány részletes történetét lásd William Bechtel, Adele Abrahamsen és George Graham, *The Life of Cognitive Science*, in A COMPANION TO COGNITIVE SCIENCE 1-104 (William Bechtel & George Graham szerk., 1998).
3. PAUL BLOOM, HOGYAN MAGYARÁZZA MEG A GYERMEKFEJLŐDÉS TUDOMÁNYA, HOGY MITŐL VAGYUNK EMBEREK 32 (2004).
4. John Monahan, *szimpózium: Szimpózium: Erőszak a családban: Lehet-e a "jog és evolúció" a következő "jog és közgazdaságtan"?* 8 VA. J. SOC. POL'Y & L. 123 (2000).
5. Owen D. Jones & Timothy H. Goldsmith, *Law and Behavioral Biology*, 105 COLUM. L. REV. 405, 407 (2005).
6. Margaret Gruter az 1980-as években megalapította a Jog és Biológia mozgalmat. E. Donald Elliot, *Jog és biológia: The New Synthesis*, 41 ST. LOUIS L.J. 595, 595-96 (1997). A mozgalom középpontjában a Gruter Institute for Law and Behavioral Research áll, és olyan evolúcióbiológusok is részt vettek benne, mint William Hamilton, Robert Trivers és Frans de Waal. *Id.* 596. o.
7. Douglas A. Terry, *Ne feledkezzünk meg a kölcsönös altruizmusról: Critical Review of the Evolutionary Jurisprudence Movement*, 34 CONN. L. REV. 477, 502 (2002).
8. DOUGLAS E. LITOWITZ, POSTMODERN PHILOSOPHY AND LAW 10 (1997) (A posztmodernisták "tagadják az ész semleges és objektív képességének létezését, amely felhasználható az erkölcs és a jog első elveinek létrehozására."); Eric Blumenson, *Mapping the Limits of Skepticism in Law and Morals*, 74 TEX. L. REV. 523, 527-28 (1996) ("E nézet szerint minden ítélet kontingens kulturális termék, amely nem lehet objektíven igaz."); Allan C. Hutchinson, *Identity Crisis the Politics of Interpretation*, 26 NEW ENG. L. REV. 1173, 1184 (1992); Peter C. Schanck, *Understanding Postmodern Thought and Its Implications*, 65 S. CAL. L. REV. 2505, 2508 (1992); *lásd még* JEAN FRANÇOIS LYOTARD, THE POSTMODERN CONDITION: A REPORT ON KNOWLEDGE xxiv (1984). Litowitz professzor rámutatott, hogy "a posztmodern jogelmélet nem egy bizonyos mű körül forog, amely egyfajta manifesztumként funkcionál, és nincs egy kulcsfontosságú posztmodern gondolkodó sem. LITOWITZ, *supra*, 3. o. Litowitz professzor a főbb posztmodern filozófusok között Jacques Derridát, Michael Foucault-t, Jean-Louis Lyotard-ot, Jacques Lacant, Fredric Jamesont és Richard Rorty-t, a főbb posztmodern jogelméletek között pedig Stanley Fish-t, Pierre Schlag-ot, Peter Goodrich-ot, J. M. Balkint, Richard Delgado-t, Drucilla Cornellt, Duncan Kennedyt és Allan Hutchinsont azonosítja. *Id.*
9. Hutchinson, *Supra* note 8, 1184. o.
10. Schanck, *Supra* note 8, 2508. o.

11. *Id.* 2508. o.; lásd még Catherine A. MacKinnon, *Points Against Postmodernism*, 75 CHICAGO- KENT L. REV. 687, 693 (2000) ("Fő célpontja éppen a valóság.").
12. GARY MINDA, POSZTMODERN JOGI MOZGALMAK: (1995).
13. Hutchinson, *Supra* note 8, 1185, 1188-91; Joan C. Williams, *Culture and Certainty: Legal History and the Reconstructive Project*, 76 VA. L. REV. 713, 714, 735-36 (1990); Martha Minow és Elizabeth Spelman, *In Context*, 63 S. CAL. L. REV. 1597 (1990).
14. Williams, 13. lábjegyzet, 745. pont.
15. Minow & Spelman, *Supra* 13. lábjegyzet, 1601. o.
16. LITOWITZ, 8. lábjegyzet, 38. o.
17. *Id.* 11-14. o.; Hutchinson, *supra* note 8, 1192. o.; Schanck, *supra* note 8, 2508. o.; Peter Schlag, *The Problem of Subject*, 69 TEXAS L. REV. 1627, 1697 (1991) [a továbbiakban: Schlag, *Problem*].
18. Schanck, *Supra* note 8, 2508. o.
19. Hutchinson, *supra* note 8, 1184-85. o.
20. Schlag, *Problem*, *Supra* 17. lábjegyzet, 1697. lábjegyzet.
21. Peter Schlag, *Az amerikai jog esztétikája*, 115 HARV. L. REV. 1047, 1084 (2002).
22. LITOWITZ, *Supra* note 8, 10-11. o.; Schanck, *Supra* note 8, 2508-09. o.
23. LITOWITZ, 8. lábjegyzet, 10-11. o.
24. DANIEL A. FARBER & SUZANNA SHERRY, TÚL MINDEN ÉSZEN: A RADIKÁLIS TÁMADÁS A TRUTH IN AMERICAN LAW 5 (1997).
25. Schanck, *Supra* note 8, 2508-09. o.
26. *Id.* 2593. o.; Williams, *Supra* 13. lábjegyzet, 735-46. o.
27. Williams, 13. lábjegyzet, 735. lábjegyzet.
28. Blumenson, *Supra* note 8, 548. o.
29. FARBER & SHERRY, 24. lábjegyzet, 5. pont.
30. LITOWITZ, *fentebb* 8. lábjegyzet, 10. o.

31. Hutchinson, *Supra* note 8, 1185. o.
32. Minow & Spelman, *Supra* 13. lábjegyzet, 1606. o.
33. Anthony E. Cook, *Reflections on Postmodernism*, 26 NEW ENG. L. REV. 751, 754 (1992).
34. LITOWITZ, 8. lábjegyzet, 14. pont.
35. PINKER, 2. lábjegyzet, 198. o.
36. Carrie Menkel-Meadow, *The Trouble with the Adversary System in a Postmodern Multicultural World*, 38 WILLIAM & MARY L. REV. 5 (1996).
37. *Id.* 6. pont.
38. *Id.*
39. *Id.* 23-24.
40. Jay Moran kijelentette, hogy "a CLS talán a legegységesebb kísérletet kínálta arra, hogy a posztmodern ideológiát a jogi tanulmányok doktrínájába illessze". Jay Moran, *A posztmodern téves helye a jogtudományban: Chaos Theory, Deconstruction, and Some Insight from Thomas Pynchon's Theory*, 6 S. CAL. INTERDISZCIPLINÁRY J. 155, 157 (1997). A kritikai jogi gondolkodás fontos képviselői közé tartozik Duncan Kennedy, Morton Horwitz, Roberto Unger, Mark Tushnet, David Trubek, Karl Klare, Peter Gabel és Mark Kellman. Bár a CLS a 80-as évek közepén érte el csúcspontját, számos követője ma is aktív. *Pl.* DUNCAN KENNEDY, A BÍRÓSÁG KRITIKÁJA (1998).
41. Roberto Mangabeira Unger, *The Critical Legal Studies Movement*, 96 HARV. L. REV. 561 (1983).
42. Mark Tushnet, *Kritikai jogi tanulmányok: An Introduction to Its Origins and Underpinnings*, 36 J. LEG. EDUC. 505, 509 (1986) [a továbbiakban: Tushnet, *Critical Legal Studies*].
43. *Id.* 505-06. o.; lásd még MORTON J. HORWITZ, THE TRANSFORMATION OF AMERICAN LAW (1860-1970): A JOGI ORTODOXIA VÁLSÁGA 269-72 (1992).
44. Lásd Moran, *supra* note 40, at 168; MARK KELLMAN, A GUIDE TO CRITICAL LEGAL STUDIES 1-14 (1987); Peter Gabel, *The Phenomenology of Rights-Consciousness and the Pact of the Withdrawn Self*, 62 TEX. L. REV. 1563 (1984).
45. HORWITZ, *Supra* 43. lábjegyzet, 27-71. o.
46. G. Edward White, *A kritikai jogi tanulmányok elkerülhetetlensége*, in: INTERVENTION AND LEFOGÁS: (1994).

47. Joseph William Singer, *A játékos és a kártyák: Nihilism and Legal Theory*, 94 Yale L.J. 1 (1984); lásd még Moran, *Supra* note 40, 158. o. (lásd még Moran, *Supra* note 40, 158. o.). A CLS néha a szokásostól eltérő definíciókat is ad ezeknek a kifejezéseknek. Unger professzor például a formalizmust a következőképpen definiálja: "[A] jogi igazolás olyan módszere iránti elkötelezettség, és ezért a lehetőségébe vetett hit is, amely egyértelműen szembeállítható a társadalmi élet alapvető feltételeiről folytatott nyílt végű vitákkal, olyan vitákkal, amelyeket az emberek ideológiai, filozófiai vagy víziós vitáknak neveznek". Unger, *Supra* 41. lábjegyzet, 564. o.
48. Moran, *supra* note 40, 169. o.; Tushnet, *Critical Legal Studies*, *supra* note 42, 506-07. o.; Owen M. Fiss, *The Death of the Law*, 72 CORNELL L. REV. 1, 9 (1986) ("A jog nem az, aminek látszik - objektív és képes helyes válaszokat adni -, hanem egyszerűen politika más köntösben."); Duncan Kennedy, *Legal Education and the Reproduction of Hierarchy*, 32 J. LEGAL EDUC. 591, 596 (1982) [a továbbiakban: Kennedy, *Hierarchy*].
49. Mark Tushnet, *Kritikai jogi tanulmányok*: L.J. 1515, 1517 (1991).
50. Singer, *Supra* 47. lábjegyzet, 6. pont.
51. Fiss, *Supra* 47. lábjegyzet, 9. pont.
52. HORWITZ, *Supra* 43. lábjegyzet, 272. lábjegyzet.
53. *Id.*
54. *Lásd általában* Alan Freeman & Elizabeth Mensch, *The Public-Private Distinction in American Law and Life*, 36 BUFF. L. REV. 237 (1987).
55. *Id.* 238.
56. *Id.*
57. *Lásd általában* Mark G. Kellman, *Trashing*, 36 STAN. L. REV. 293 (1984) [a továbbiakban: Kellman, *Trashing*].
58. *Id.* at 203.
59. *Id.* 231. o.; Kennedy, *Hierarchy*, *supra* note 48, 603. o. (A hierarchikus viselkedés kifejezi és megvalósítja a hierarchikus éneket azoknál az embereknél, akik kezdetben csak maszkok viselői voltak.).
60. Kellman, *Trashing*, *Supra* note 57, 327. o., 327. o.
61. Kennedy, *Hierarchy*, *supra* note 48, 598. o.
62. *Id.*
63. Gabel, *Supra* note 44, 1563. o.; Kennedy, *Hierarchy*, *Supra* note 48, 598. o.
64. Kennedy, *Hierarchy*, *supra* note 48, 598. o.

65. *Id.* 598.

66. Gabel, *Supra* 44. lábjegyzet, 1576. lábjegyzet.

67. Freeman & Mensch, 54. lábjegyzet, 256-57. o.

68. Rorty mindössze négy rövid cikket írt a jogról: Richard Rorty, *Pragmatizmus és jog: A Response to David Luban*, 18 CARDOZO L. REV. 75 (1996) [a továbbiakban Rorty, *Pragmatism and Law*]; Richard Rorty, *What Can You Expect from Anti-Foundationalist Philosophers A Reply to Lynn Baker*, 78 VA. L. REV. 698 (1992) [a továbbiakban Rorty, *Anti-Foundationalist Philosophers*]; Richard Rorty, *The Banality of Pragmatism and the Poetry of Justice*, 63 SO. CAL. L. REV. 1811 (1990) [a továbbiakban Rorty, *Poetry of Justice*]; Richard Rorty, *Unger, Castoriadis, and the Romance of a National Future*, 82 N.U. L. REV. 335 (1980) [a továbbiakban Rorty, *Unger*]. Rorty további, e dolgozat szempontjából fontos filozófiai művei: RICHARD RORTY, CONTINGENCY, IRONY, AND SOLIDARITY (1989) [a továbbiakban: RORTY, CONTINGENCY]; Richard Rorty, *The Priority of Democracy to Philosophy*, in 1 OBJECTIVITY, RELATIVISM, AND TRUTH: PHILOSOPHICAL PAPERS (1989) [a továbbiakban Rorty, *The Priority of Democracy*]; Richard Rorty, *Postmodern Bourgeois Liberalism*, in 1 OBJECTIVITY, RELATIVISM, AND TRUTH: PHILOSOPHICAL PAPERS (1991) [a továbbiakban Rorty, *Postmodern Bourgeois Liberalism*]; Richard Rorty, *Thugs and Theorists*, 15/4 POLITICAL THEORY 564-80 (1987) [a továbbiakban Rorty, *Thugs*]. Rorty jó bevezetőjét a jogról lásd: LITOWITZ, *supra* note 8, 134-55. o.

69. Rorty, *Postmodern Bourgeois Liberalism*, *Supra* note 68, at ?.

70. *Id.* at ?.

71. Richard Rorty, *The Priority of Democracy*, *Supra* note 68, at ?; Rorty, *Postmodern Bourgeois Liberalism*, *Supra* note 68, at ? Egy jogtudós hasonló nézetét lásd RICHARD POSNER, THE PROBLEMATICS OF MODERN MORAL THEORY 8b (1999) ("Úgy vélem, hogy egy erkölcsi állítás érvényességének kimondásának kritériumait az a kultúra adja meg, amelyben az állítás megfogalmazódik, nem pedig az erkölcsi értékek valamilyen kultúraközi ("egyetemes") forrása, így nem nevezhetünk - a polemikus hatástól eltekintve - egy másik kultúrát erkölcsstelennek. . .").

72. RORTY, CONTINGENCY, 68. lábjegyzet, 32-33. pont.

73. Rorty, *Postmodern Bourgeois Liberalism*, *supra* note 68, at ??

74. Rorty, *Thugs*, *supra* note 68, at ?.

75. *Id.* at ?.

76. Rorty, *Anti-Foundationalist Philosophers*, *Supra* 68. lábjegyzet, 719. lábjegyzet.

77. Rorty, *Anti-Foundationalist Philosophers*, *Supra* 68. lábjegyzet, 721. o., 721. o.

78. Rorty, *Unger*, *Supra* 68. lábjegyzet, 347. lábjegyzet.

79. Rorty, *Pragmatism and Law (Pragmatizmus és jog)*, 68. lábjegyzet, 82. lábjegyzet.

80. Rorty, *Anti-Foundationalist Philosopher, Supra* note 68, at 719-20.

81. Rorty, *Poetry of Justice (Az igazságosság költészete)*, 68. lábjegyzet, 1819. o., 1819. o. 82. *Id.* at 1817.

83. LITOWITZ, 8. lábjegyzet, 20-25. o.

84. MINDA, *fentebb* 12. lábjegyzet, 255. lábjegyzet.

85. A posztmodern relativizmus jelentősen különbözik a modern relativizmustól. Gertrude Himmelfarb professzor megjegyezte:

Ahol a modernizmus tolerálja a relativizmust, a posztmodernizmus ünnepli azt. Míg a modernizmus, tudatában az objektivitás útjában álló akadályoknak, ezt kihívásnak tekinti, és fáradságos erőfeszítéseket tesz a lehető legnagyobb objektivitás és elfogulatlan igazság elérése érdekében, addig a posztmodernizmus az abszolút igazság elutasítását úgy veszi, mint felmentést minden igazságtól és az objektivitás bármilyen fokú fenntartásának kötelezettsége alól.

Gertude Himmelfarb, *Posztmodernista történelem*, in: ON LOOKING INTO INTO THE ABYSS 137 (1994).

86. Rorty professzor elismerte: "Amikor a titkosrendőrség jön, amikor a kínzók megerőszakolják az ártatlanokat, nem lehet nekik semmit sem mondani olyan formában, hogy 'Van benned valami, amit elárulsz. Bár egy totalitárius társadalom gyakorlatát testesítitek meg, amely örökké fennmarad, van valami e gyakorlaton túl, ami elítél benneteket'." RICHARD RORTY, A PRAGMATIZMUS KÖVETKEZMÉNYEI xlii (1982). Hasonlóképpen írta Catherine MacKinnon: "a posztmodernizmus szerint nincsenek tények; minden egy olvasat, tehát nem lehet hazugság. Látszólag nem lehet tudni, hogy a holokauszt átverés-e, hogy a nők szeretik-e, ha megerőszakolják őket, hogy a feketék genetikailag alacsonyabb rendűek-e a fehéreknél, hogy a homoszexuálisok gyermekmolesztálók-e". MacKinnon, *Supra* 11. lábjegyzet, 703. lábjegyzet.

87. Ahogy Farber és Sherry professzorok kijelentették: "Mivel nincs lehetőség a politikától független igazság mércéjére hivatkozni, nincs mód az igazságigények közötti közvetítésre, kivéve, ha tekintélyelvű döntésekhez folyamodunk." SHERRY & FARBER, *supra* note 24, 117. o., 117. o.

88. A második világháború után a jogi realizmust felváltotta a folyamatorientált "Indokolt kidolgozottság", amelyet (1) az intézményi korlátok létezésének hangsúlyozása, (2) a bírói vélemények mögött álló érvelés teljes körű artikulálására való felhívás, valamint (3) a "semleges elvek" alkalmazása jellemzett az alkotmányos kérdések eldöntése során, ami "azt jelentette, hogy a bírának személyes preferenciáikat alárendelniük kell a bemutatott, egymással versengő értékek esetének". G. Edward White, *The Evolution of Reasoned Elaboration: Jurisprudential Criticism and Social Change*, in PATTERNS OF AMERICAN LEGAL THOUGHT 143-50 (1978); *lásd még* HORWITZ, *supra* note 43, at 253 ("A háború utáni amerikai akadémiai jogi gondolkodás egyetlen domináns elmélete az eredményektől független "eljárás moráljának" megtalálására irányuló törekvés.").

89. Himmelfarb professzor a dekonstrukcióval kapcsolatban megjegyezte: "Az eredmény egyfajta szabadon lebegő verbális asszociáció, amelyben bármelyik szó vagy gondolat bármelyik másikat sugallhatja (beleértve, vagy különösen annak ellentétét), és bármelyik szöveg bármilyen módon kapcsolatba hozható egy másikkal." Gertrude Himmelfarb, *On Looking Into the Abyss* in ON LOOKING INTO THE ABYSS 9 (1994). "Jay Moran azt állította, hogy a CLS "[f]ocus[es] az értelmezéssel nem annyira azért foglalkozik, hogy pozitív értelemben javítsa a jog megértését, hanem inkább azért, hogy teljesen felforgassa a liberalizmust". Moran, *Supra* 40. lábjegyzet, 169. o.

90. Patricia J. Williams, *Alkimista jegyzetek: Reconstructing Ideals from Deconstructed Rights*, 22 HARV. C.R.-C.L. L. REV. 401, 405 (1987).

91. Grady és McGuire professzorok azt írták, hogy "az emberek a cserét és a hierarchiát alternatív struktúraként használják a kooperatív ügyleteikhez". Mark F. Grady & Michael T. McGuire, *A Theory of the Origin of Natural Law*, 8 J. CONTEMP. LEGAL ISSUES 87 (1997). Ők folytatták: "A közgazdasági elmélet azt állítja, hogy az intézmények az egyéni jólét maximalizálására irányuló egyéni emberi döntésekből erednek." *Id.* 88. o.

92. *Lásd* Kennedy, *Hierarchia*, 59. lábjegyzet, 591. o., 591. o.

93. Duncan Kennedy, *Utopian Proposal or Law School as a Counter-Hegemonic Enclave*, (publikálatlan 1980), idézi: White, *Critical Legal Studies*, *supra* note 46, 261. o..

94. Moran, *Supra* 40. lábjegyzet, 159. lábjegyzet.

95. *Id.*

96. Rorty, *The Poetry of Justice (Az igazságszolgáltatás költészete)*, 68. lábjegyzet, 1819. lábjegyzet.

97. Williams, 13. lábjegyzet, 735. lábjegyzet.

98. Ahogy Dworkin professzor megjegyezte, "Herkules [az ideális bíró] azért nem tudja elérni a kizárólag az igazságosság szempontjából tekintett integritást - az igazságosság anyagi jogi elvének koherenciáját, amely végigvonul azon a beszámolóján, hogy mi is most a jog -, mert egy szélesebb körű integritásra törekszik, amely a méltányosság és a tisztességes eljárás elveinek is érvényt szerez"., LAW'S EMPIRE 404 (1986); *lásd még* Antonin Scalia, *The Rule of Law as a Law of Rules*, 56 U. CHI. L. REV. 1175, 1178-79 (1989); LON L. FULLER, A JOG ERKÖLCSE 39-40 (1964).

99. Rorty, *Anti-Fundamentalist Philosophers*, *Supra* 68. lábjegyzet, 719. o., 719. o.

100. Blumenson, *Supra* note 8, 534.

o. 101. *Id.* 543-44. o.

102. *Id.* 552.

103. PINKER, *Supra* note 2, 31. o.; THAGARD, *Supra* note 2, ix. o..

104. PINKER, *Supra* note 2, 32. o.; lásd még THAGARD, *Supra* note 2, 10. o. ("A gondolkodás az elmében lévő reprezentációs struktúrák és az e struktúrákon működő kompozíciós eljárások szempontjából érthető meg a legjobban.").

105. PINKER, *fentebb* 2.

lábjegyzet, 32. o. 106. *Id.* 220-

221. o.

107. *Id.* 221.

108. Peter Strahlendorf, *Legal Concepts from an Evolutionary Perspective* in THE SENSE OF JUSTICE: BIOLOGICAL FOUNDATIONS OF LAW 138 (Roger D. Masters & Margaret Gruter, szerk. 1991).

109. PINKER, 2. lábjegyzet, 2. o.; lásd általában PINKER, 2. lábjegyzet.

110. C. N. DEGLER, IN SEARCH OF HUMAN NATURE: THE DECLINE AND REVIVAL OF DARWINISM IN AMERICAN SOCIAL THOUGHT viii (1991).

111. PINKER, *Supra* note 2, vii-ix; lásd még általában Jones & Goldsmith, *Supra* note 5; PINKER, *Supra* note 2. A csecsemők például, bár hiányosan, de rendelkeznek "alapvető megértéssel arról, hogy mik a tárgyak és hogyan viselkednek. . ." BLOOM, *supra* note 3, 13. o.

112. Jones & Goldsmith, *fentebb*, 5. lábjegyzet, 424. lábjegyzet.

113. PINKER, *Supra* note 2, at viii-ix; lásd még TIMOTHY H. GOLDSMITH, THE BIOLOGICAL BASIS OF HUMAN NATURE: FORGING LINKS BETWEEN EVOLUTION AND BEHAVIOR 73-75 (1991). Goldsmith professzor megjegyezte, hogy ha egy énekesmadarat elszigetelten nevelnek fel, akkor a felnőttkori énekhangja nem teljesen normális. *Id.* 74. o. Ezt írta: "Mintha a madaraknak lenne valamiféle belső reprezentációjuk a fajuk énekéről, amelyhez viszonyítják és finomítják saját énekhangjukat." *Id.*

114. Bailey Kuklin, *Evolution, Politics and Law*, 38 VAL. U.L. REV. 1129, 1135-36 (2004).

115. ANTHONY WALSH, BIOSZOCIOLÓGIA: EGY ÚJ PARADIGMA 32 (1995).

116. Minden viselkedést nem kizárólag a gének diktálnak. Elliot, *supra* note 6, 598. o.

117. PINKER, *fentebb* 2. lábjegyzet, 48. o.

118. PINKER, 2. lábjegyzet, 48-49. o.; WALSH, 115. lábjegyzet, 28. o.); GOLDSMITH, 113. lábjegyzet, 75-78. o.).

119. WALSH, 115. lábjegyzet, 31. pont.

120. Strahlendorf, *Supra* 108. lábjegyzet, 141. lábjegyzet.

121. PINKER, 2. lábjegyzet, 50. o.
122. PINKER, *Supra* note 2, 36, 40; *lásd még általában* JERRY A. FODOR, THE MODULARITY OF MIND: AN ESSAY ON FACULTY PSYCHOLOGY (1983) ("A kari pszichológia alatt nagyjából azt a nézetet értem, hogy sok, alapvetően különböző típusú pszichológiai mechanizmust kell feltenni a mentális élet tényeinek magyarázatához". *Id.* at 17.).
123. PINKER, 2. lábjegyzet, 40. o.
124. *Id.* 60-63. o.; GOLDSMITH, *supra* note , 125. o.
125. PINKER, *fentebb* 2. lábjegyzet, 39. o.
126. *Id.* 63. 127.
- Id.* 63-65.
128. GOLDSMITH, 113. lábjegyzet, 125. lábjegyzet.
129. Kuklin, *Supra* 114. lábjegyzet, 1165. o.; *lásd még* Elliot, *Supra* 6. lábjegyzet, 591. o.
130. Strahlendorf, *Supra* 108. lábjegyzet, 144. lábjegyzet.
131. Nem vagyok elég naiv ahhoz, hogy azt feltételezzem, hogy a posztmodern jogelméleti szakemberek hirtelen feladják álláspontjukat a kognitív tudományok felismerései miatt. Az egyik posztmodern jogelméleti szakember, Dennis Patterson máris támadta a kognitív tudomány és a jog közötti kapcsolatot. Dennis Patterson, *Könyvkritikai esszé: Divatos ostobaság: Anthony G. Amsterdam & Jerome Bruner, Minding the Law és Steven L. Winter, A Clearing in the Forest: Law Life, and Mind*, 81 TEX. L. REV. 841 (2003).
132. Jim Chen, "Globalization and Its Losers" *Epiphytic Economics and the Politics of Place*, 10 MINN. J. GLOBAL TRADE 1, 16 (2001) (idézi EDWARD O. WILSON, BIOPHILIA 1 (1984).
133. PINKER, *fentebb* 3. lábjegyzet, 65. o.
134. Goldsmith professzor azt állította, hogy "a társadalomtudósok, mint csoport, csak korlátozottan ismerik az evolúciós elmélet gazdag szövetét". GOLDSMITH, *Supra* 113. lábjegyzet, ix. o. Ugyanez igaz a jogtudósokra is: A jogi gondolkodásban "szinte teljesen hiányzik annak felismerése, hogy minden viselkedés, és minden agyi tevékenység, amely azt érzékeli és irányítja, alapvetően biológiai jelenségek, így a viselkedésbiológia tanulmányozása nyilvánvalóan fontos annak mély és aktuális megértéséhez, hogy az emberek hogyan és miért viselkednek a jog szempontjából fontos módon." Jones & Goldsmith, *Supra* note 5, 419. o., 419. o.
135. PINKER, 2. lábjegyzet, 34. o.
136. *Id.*

137. Jones & Goldsmith, *fentebb* 5. lábjegyzet, 125. o.; PINKER, *fentebb* 2. lábjegyzet, 34-35. o.
138. PINKER, *fentebb* 2. lábjegyzet, 215. o.
139. THAGARD, *Supra* note 2, 56. o. ("Az emberi tudás nagy része természetesen szabályokkal írható le, és sokféle gondolkodás, például a tervezés, szabályalapú rendszerekkel modellezhető.").
140. David B. Leake, *Case-Based Reasoning*, in *A COMPANION TO COGNITIVE SCIENCE* 465 (William Bechtel & George Graham szerk., 1998).
141. BLOOM, *supra* note 3, 40. o. ("A világot kategóriákba soroljuk, hogy tanulhassunk."); PINKER, *supra* note 2, 201-207. o.; CAROLYN P. SOBEL, *A KOGNITÍV TUDOMÁNYOK: (2001)* ("A kategorizálás olyan alapvető funkció, hogy nem tudunk gondolkodni anélkül, hogy ne foglalkoznánk vele.").
142. BLOOM, *supra* note , 42. o. ("Az ilyen kategóriák elsősorban azért léteznek, mert a tárgyak nem véletlenszerűen oszlanak el a világegyetemben a tulajdonságaik tekintetében."); PINKER, *supra* note , 202-03. o.).
143. PINKER, 2. lábjegyzet, 203. o.; *lásd még* BLOOM, 3. lábjegyzet, 39. o.
144. Noam Chomsky professzor is kijelentette, hogy Kantnak és Descartes-nak igaza lehet, a radikális empirizmusnak pedig nincs. NOAM CHOMSKY, *A TUDÁS ÉS A SZABADSÁG PROBLÉMÁI: THE RUSSELL LECTURES 13 (1971)* [a továbbiakban: CHOMSKY, PROBLEMS].
145. Fodor professzor azt állította, hogy az elmén belül létezik egy belső, privát nyelv, amelyet az elme más részei lefordítanak. JERRY A, FODOR, *A GONDOLKODÁS NYELVE 55-97 (1975)*. Megfigyelte: "A kommunikáció csak akkor sikeres, ha a hallgató a beszélő szándékára következtet a produkált megnyilatkozás jellegéből". *Id.* 103. o.
146. *Lásd* Scott Fruehwald, *Pragmatikus textualizmus és a jogszabály-értelmezés korlátai: Dale v. Boy Scouts of America*, 35 WAKE FOREST L. REV. 973, 999-1000 (2000) [a továbbiakban: Fruehwald, *Pragmatic Textualism*].
147. George E. Taylor, *Structural Textualism*, 75 B.U. L. REV. 321, 337 (1975).
148. Fruehwald, *Pragmatic Textualism*, 146. lábjegyzet, 999-1000. o.
149. "A textualisták azt próbálják meghatározni, hogy mit jelentenek a szavak, ahelyett, hogy azt próbálnák megállapítani, hogy a jogalkotónak mi volt a szándéka." Fruehwald, *Pragmatic Textualism*, *supra* note 146, 974-75. o.
150. *Lásd a* 151-217. lábjegyzeteket és a kísérő szöveget.
151. *Pl.* NOAM CHOMSKY, *A NYELV TUDÁSA: (1986)* [a továbbiakban: CHOMSKY, KNOWLEDGE OF LANGUAGE]; CHOMSKY, *REFLECTIONS ON LANGUAGE, u.o.*; *lásd még* FODOR, *THE LANGUAGE OF THOUGHT, u.o.*, 156. pont.

("A nyelvek, amelyeket képesek vagyunk megtanulni, nem különböznek olyan nagyon a nyelvtől, amelyet eredendően ismerünk, és a mondatok, amelyeket képesek vagyunk megérteni, nem különböznek olyan nagyon a képletektől, amelyek belsőleg ábrázolják őket."). Peter Watson kijelentette: "Ma már kétségtelennek tűnik, hogy a nyelv ösztönös, vagy legalábbis erős genetikai összetevője van. Valójában a bizonyítékok olyan erősek, hogy az ember csodálkozik, miért kételkedtek valaha is benne". PETER WATSON, A MODERN ELME: A 20. SZÁZAD SZELLEMTÖRTÉNETE 695 (2000).

152. CHOMSKY, A NYELV TUDÁSA, 151. lábjegyzet, 12-13. pont.

153. *Id.* 25. pont.

154. *Id.* 24. pont.

155. CHOMSKY, REFLECTIONS ON LANGUAGE, 151. lábjegyzet, 13. pont.

156. *Id.* a 4. oldalon.

157. CHOMSKY, KNOWLEDGE OF LANGUAGE, *supra* note 151, at 272; CHOMSKY, REFLECTIONS ON LANGUAGE, *supra* note 151, at 13 ("Minden olyan "tanuláselemélet", amelyet egyáltalán érdemes megfontolni, magában foglal egy veleszületettségi hipotézist.").

158. PINKER, *Supra* note 2, 37. o. (kiemelés törölve).

159. *Id.* 41. pont.

160. *Id.* 39. pont.

161. DONALD E. BROWN, HUMAN UNIVERSALS (1991), *összefoglalva*: PINKER, *Supra* note 2, 435-39. o., 435-39. o.

162. *Id.*

163. Jones & Goldsmith, *fentebb*, 5. lábjegyzet, 466. lábjegyzet.

164. *Id.*

165. *Id.*

166. *Id.* 466-67.

167. *Id.* 467-69.

168. *Id.* 471.

169. Strahlendorf, *Supra* 108. lábjegyzet,

42. pont. 170. *Id.* 148-49. o.

171. *Id.* 149.

172. PINKER, *supra* note 2, 293. o.; *lásd még* Brown, *supra* note 161, vii. o. ("[W]hat we know about universals places clear limits on cultural relativism that anthropologists have developed and disspreaded widely."); Chomsky, PROBLEMS, *supra* note 144, 13. o.); Chomsky, PROBLEMS, *supra* note 144, 13. o. (*lásd még* Brown, *supra* note 161, vii. o.).

173. PINKER, *Supra* note 2, 294. o. (az idézetek nem szerepelnek).

174. Jones & Goldsmith, *fentebb*, 5. lábjegyzet, 429. lábjegyzet.

175. *Id.* 429.

176. Kuklin, *Supra* 114. lábjegyzet, 432. lábjegyzet.

177. Douglas Terry kijelentette: "[a] jognak az a feladata, hogy egyszerre elnézze és megtiltja bizonyos, a természetes szelekció által az embereknek adott biológiai hajlamok megnyilvánulásait". Terry, *supra* note 7, 502-03. o.

178. Edward O. Wilson, Comparative Social Theory, *in* 1 THE TANNER LECTURES ON HUMAN VALUES 68-69 (Sterling M. McMurrin szerk., 1980).

179. Jones & Goldsmith, *fentebb* 5. lábjegyzet, 432. lábjegyzet.

180. Kuklin, *supra* note 114, 1158. o.; *lásd még* GOLDSMITH, *supra* note 5, 118-19. o. ("Az egyének önzőek, mert egyedi reprodukciós érdekekkel rendelkeznek.").

181. Grady & McGuire, 91. lábjegyzet, 93. pont.

182. GOLDSMITH, 113. lábjegyzet, 119. pont. ("Az Ön érdekei, mind a reprodukzív, mind a szomatikus érdekei akkor érvényesülnek a legjobban, ha a társai jóindulatát élvezzi, mert nagyobb valószínűséggel kap segítséget a jövőben.").

183. PINKER, 2. lábjegyzet, 169. o.

184. Kuklin, *supra* note 114, at 1139-40; *lásd még* FRANS DE WAAL, THE APE AND THE SUSHI MASTER: CULTURAL REFLECTING BY A PRIMALOGIST 349-57 (2001) (Az erkölcs "az emberi természet szerves része." *Id.* at 349).

185. John O. McGinnis, *The Original Constitution and Our Origins*, 19 HARV. J.L. & PUB. POL. 251, 260 (1996) ("A szerződés és a kereskedelem nem pusztán társadalmi műalkotások, hanem az emberi természet veleszületett, politikát megelőző aspektusaiból erednek."). [a továbbiakban McGinnis *The Original Constitution*].

186. Grady & McGuire, 91. lábjegyzet, 88. pont.

187. *Id.* 94. o.; McGinnis, *The Original Constitution*, *Supra* note 185, 259. o. ("Ahogy a viszontszerető egyének erőforrásokat szereztek a nem viszontszerető egyénekkel szemben, és túltermelték őket, a kölcsönös altruizmussal kapcsolatos tulajdonságok génjei elterjedtek a populációban.").

188. McGinnis, *The Original Constitution* (Az eredeti alkotmány, 185. lábjegyzet, 260. o.).
189. John O. McGinnis, *Az emberi alkotmány és az alkotmányos jog: A Prolegomenon*, 8 J. CONTEMP. LEGAL ISSUES 222 (1997) [a továbbiakban McGinnis, *The Human Constitution*].
190. Grady & McGuire, 91. lábjegyzet, 128. lábjegyzet. Ezenkívül "olyan érzelmeket hozott létre, amelyek lehetővé teszik az emberek számára, hogy bízzanak és kötődjenek más egyénekhez". McGinnis, *The Human Constitution*, *supra* 189. lábjegyzet, 217. o.
191. GOLDSMITH, 113. lábjegyzet, 39. pont.
192. *Id.*
193. *Id.*; lásd még Kuklin, *Supra* 114. lábjegyzet, 1137. lábjegyzet.
194. EDWARD O. WILSON, ON HUMAN NATURE 138 (1978) [a továbbiakban: WILSON, ON HUMAN NATURE].
195. WALSH, 115. lábjegyzet, 202. o.
196. WILSON, ON HUMAN NATURE (Az emberi természetről), *fentebb* 194. lábjegyzet, 137. lábjegyzet.
197. WALSH, 115. lábjegyzet, 205. pont.
198. *Id.* 202.
199. *Id.* at 207.
200. *Id.* 209. o. ("A legtöbb főemlős apa képtelen azonosítani utódait, nemhogy kötődő kapcsolatot alakítson ki velük". *Id.* at 211.).
201. *Id.* at 211.
202. *Id.* 212-13. o.
203. *Pl.* MARTHA ALBERTSON FINEMAN, THE AUTONOMY MYTH: A THEORY OF DEPENDENCY 28-30 (2004); Matthew M. Kavanagh, *Rewriting the Legal Family: Beyond Exclusivity to a Care-Based Standard*, 16 YALE J.L. & FEMINISM 83 (2004); lásd még John DeWitt Gregory, *The Public and Private Faces of Family Law: A család újradefiniálása: Undermining the Family*, 2004.
- U. CHIC. LEGAL. F. 381 (2004) ("A család újradefiniálása a jogi akadémián nagy divat lett.").
204. Például a nepotizmus betiltását továbbra is folytatni kell a kormányzati intézmények esetében.
205. Jones & Goldsmith, *fentebb*, 5. lábjegyzet, 469-70. lábjegyzet.

206. Hoffman és Goldsmith professzorok kijelentették: "[a]gy rehabilitáció hívei szerint egy tökéletes világban egyáltalán nem létezhet büntetés, mert nincsenek szándékos bűnök, csak más okok (iskoláink, étrendünk, barátaink, anyáink, atomjaink) görcsös összefolyása. Ez csak akkor lehetne igaz, ha puha, amorf agyaggolyóként jöttünk a világra. . . De természetesen ez a nézet egyáltalán nincs összhangban azzal, amit az emberi evolúcióról és fejlődésről tudunk." Morris B. Hoffman & Timothy H. Goldsmith, *The Biological Roots of Punishment*, 1 OHIO ST. J. CRIM. L. 627, 639 (2004).

207. *Lásd* PINKER, 2. lábjegyzet, 55-56. o. GOLDSMITH, 113. lábjegyzet, 67. o.

208. PINKER, *fentebb* 2. lábjegyzet, 315. o. Kulkin professzor írta: "Ahelyett, hogy a viselkedést a populáció természetes hajlamainak genetikai komponensét pozitív vagy negatív eugenika révén befolyásolva irányítanák, a társadalom reálisan arra korlátozódik, hogy olyan környezetet teremtsen, amelyben az egyéni jellem olyan mértékben finomodik, hogy a lehető legnagyobb mértékben képes legyőzni az egyénileg káros vagy társadalmilag káros személyes temperamentumot." Kulkin, *Supra* 114. lábjegyzet, 1196. lábjegyzet.

209. Elliot, 6. lábjegyzet, 610. o.

210. Hoffman & Goldsmith, 206. lábjegyzet, 627. o.

211. *Id.* 633. Továbbá kijelentették: "A vétkesek megbüntetése kritikus része annak a ragasztóanyagoknak, amely az embereket csoportokban összetartja, és végső soron minden civilizáció meghatározó jellegzetessége". *Id.*

212. *Id.* 634.

213. *Id.*

214. *Id.* 640. 215.

Id. 640-41. o.

216. Pinker professzor azt írta, hogy "az erkölcsi érzék kialakítása minden kultúrában sebezhetővé teszi az embereket abban, hogy a védhető erkölcsi ítéleteket összekeverjék a lényegtelen szenvedélyekkel és előítéletekkel". PINKER, *Supra* note 2, 272. o., 272. o.

217. Posner professzor kijelentette, hogy "meggyőző tudományos bizonyítékok vannak arra, hogy a homoszexuális preferencia genetikai vagy legalábbis veleszületett, és nem szerzett ...". POSNER, *Supra* 71. lábjegyzet, 175. lábjegyzet. Wilson professzor még tovább megy: "Szeretném azt sugallni, hogy erős a valószínűsége annak, hogy a homoszexualitás biológiai értelemben normális, vagyis egy olyan megkülönböztetett jótékony viselkedés, amely a korai emberi társadalmi szervezet fontos elemeként fejlődött ki. A homoszexuálisok az emberiség néhány ritka altruista késztetésének genetikai hordozói lehetnek". WILSON, ON HUMAN NATURE, *Supra* 194. lábjegyzet, 143. pont.

218. PINKER, *fentebb* 2. lábjegyzet, 202. o.

219. White, *Critical Legal Studies*, 46. lábjegyzet, 259-60. pont.
220. Ahogy Pinker professzor írta: "Az emberi természet elismerése sem jár olyan politikai következményekkel, amelyekről oly sokan tartanak. Ez például nem követeli meg, hogy feladjuk a feminizmust, vagy hogy elfogadjuk az erőszak egyenlőtlenségének jelenlegi szintjét, vagy hogy az erkölcsöt fikcióként kezeljük." PINKER, *supra* note 2, ix. o.
221. *Id.* 65-69.
222. *Id.* 68. o.; Thomas SOWELL, MIGRÁCIÓK ÉS KULTÚROK: A WORLD VIEW 376-77 (1996); Goldsmith, *supra* 113. lábjegyzet, 128. o. ("Sok kulturális választás olyan lehetőségeket képvisel, amelyek az alkalmazkodáshoz hasonlóan fokozzák a reprodukív sikert és a túlélést."); Lionel Tiger, *The Evolution of Cultural Norms* in THE SENSE OF JUSTICE: BIOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE LAW 282 (Roger D. Masters & Margaret Gruter eds., 1991). Tiger professzor folytatta: "E szituációs rugalmasságot tanúsítva [az emberek] képesek fenntartani az olyan alapvető hominida mintákat, mint a csoportalakítás és a szocialitás, a reprodukív hozzáférés és szortiment, a tér és az erőforrások kezelése, a fiatalok védelme és szocializációja stb. *Az emberek kulturális variációt hoznak létre annak érdekében, hogy fenntartsák alapvető viselkedéses szociálbiológiájukat.*" *Id.* 282. o.
223. PINKER, *fentebb* 2. lábjegyzet, 68. o.
224. SOWELL, *Supra* 222. lábjegyzet, 377. o.; PINKER, *Supra* 2. lábjegyzet, 68. o.
225. PINKER, *fentebb* 2. lábjegyzet, 68. o.
226. CHOMSKY, REFLECTIONS ON LANGUAGE, 151. lábjegyzet, 132. pont.
227. *Id.*
228. PINKER, *fentebb* 2. lábjegyzet, xi. o.
229. Harry M. Bracken, *Essence, Accident, and Race*, 116 HERMATHENA 81 (1973); *ld. még* CHOMSKY, REFLECTIONS ON LANGUAGE, 151. lábjegyzet, 130-32. o.
230. PINKER, 2. lábjegyzet, 143. o.; *lásd még* Jones & Goldsmith, 5. lábjegyzet, 497. o.
231. GOLDSMITH, 113. lábjegyzet, 125. lábjegyzet.
232. Ez nem áll ellentétben a IV. részben a hagyományos házasság védelme mellett felhozott érvel. Amint azt a szövegben bemutattam, az azonos neműek házassága számos olyan védelmet nyújthat a gyermekek számára, és ezáltal a gének szaporodását, mint a hagyományos házasság.
233. WILSON, ON HUMAN NATURE (Az emberi természetről), *fentebb* 194. lábjegyzet, 144. lábjegyzet.
234. *Id.* 144.
235. *Lásd a* 177-78. lábjegyzetet és a kísérő szöveget.

236. McGinnis professzor megjegyezte: "Mivel az emberek gyorsabban halmozták fel a tudásukat, ami gyakoribb technológiai találmányokat eredményezett, a környezetnek a tudásunk változó állapota által előidézett változásai felülmúlják a fajunk környezeti változásainak más fajtáit." McGinnis, *The Human Constitution*, *Supra* note , 229. o.

237. JEFFRIE G. MURPHY & JULES L. COLEMAN, JOGFILOZÓFIA: BEVEZETÉS A JURISPRUDENCE 70-82. (1990. rev. kiadás).

238. *Id.* 71. o.

239. *Id.* 77-79. o.

240. *Id.* at 79.

241. *Id.* 72. 242.

Id. 72-73. o.

243. *Id.* 72.

244. Kuklin professzor úgy véli, hogy a szociobiológia a locke-i konzervativizmust támogatja, ahol "az egyénről azt mondják, hogy az állam előtt áll, és így felsőbbrendű követelésekkel rendelkezik a közösséggel szemben". Kuklin, *Supra* note 114, 1206. o., 1206. o. Úgy véli továbbá, hogy ez egybeesik az emberi természetről alkotott smithiánus nézettel, amelyben a smithiánusok "a politikai gazdaságtan "láthatatlan kéz" megközelítését hangsúlyozzák". *Id.* 1205-06., 121-16. o. Megjegyezte, "[f]ely Smithiánusok és szociobiológusok számára egyaránt az egyén önző érdeke a kiemelkedő, irányító összetevő". *Id.* at 1213. Ezzel szemben a szociobiológia nem támogatja erőteljesen a burke-i konzervatív megközelítést, amely "a társadalmi szerződést úgy látja, hogy az egyén az ősei, polgártársai és leszármazottai iránti kötelezettséget eredményez a társadalom hagyományainak fenntartására", mert a burke-iek nem az egyénre összpontosítják a kritériumot, és alulról felfelé dolgoznak". *Id.* at 1216-19. Végül a szociobiológia nem támogatja a komunitárius liberalizmust, számos posztmodern gondolkodó politikai álláspontját. *Id.* at 1216-19. A liberálisok nagyobb "másságtudattal" rendelkeznek, mint a locke-i vagy a smithiánus konzervatívok, mivel a szabadság és egyenlőség közötti kompromisszumban az egyenlőséget jobban értékelik, és elsődleges értékük a közönség". *Id.* at 1222-24.

245. GOLDSMITH, 113. lábjegyzet, 123. o.

246. MURPHY & COLEMAN, 237. sz. jegyzet, 73. o.

247. *Id.* 74. o.

248. GOLDSMITH, 113. lábjegyzet,

123. o. 249. *Id.* 435-36. o.

250. Megfigyelhető a hasonlóság Ronald Dworkin néhány elméletével. *Lásd* RONALD DWORKIN, TAKING RIGHTS SERIOUSLY 82-86, 115 (1986); *lásd még* DWORKIN, *supra* note 98, 244. o. ("A bírának elvi, nem pedig politikai alapon kell meghozniuk szokásjogi döntéseiket; érveket kell bevetniük, hogy a felek miért rendelkeztek ténylegesen az általuk érvényesített "újszerű" jogi jogokkal és kötelezettségekkel a felek tényleges cselekvésének időpontjában vagy a múlt valamely más releváns időpontjában.").

251. McGinnis, *The Original Constitution (Az eredeti alkotmány)*, 185. lábjegyzet, 251-52. o.; *lásd még* McGinnis, *The Human Constitution (Az emberi alkotmány)*, 189. lábjegyzet, 229-39. o. Strahlendorf professzor írta: "A természetjogi filozófusok kijelentették, hogy van egy sor olyan alapvető emberi érték, amely "magától értetődő". Ez azt jelenti, hogy az emberek érzik, hogy ezek az értékek jók. . . . A lényeg itt . . . az, hogy . . . azt sugalljuk, hogy biológiai mechanizmusok (epigenetikai szabályok és darwini algoritmusok) halmazának kell léteznie, amelyek a dolgokat "magától értetődően" jóvá teszik". Strahlendorf, *Supra* note 108, 154. o.

252. McGinnis, *The Original Constitution (Az eredeti alkotmány)*,

185. lábjegyzet, 252. pont. 253. *Id.* 252-53. o.

254. *Id.* 253.

255. A libertarianizmus klasszikus kijelentése J. Stuart Milltől származik: "[A]z egyetlen cél, amiért az emberiségnek - egyénileg vagy kollektíven - indokolt beavatkoznia bármelyikük cselekvési szabadságába, az az önvédelem. Hogy az egyetlen cél, amiért egy civilizált közösség bármely tagja felett akarata ellenére hatalmat lehet gyakorolni, az a másoknak okozott kár megelőzése". John Stuart Mill, ON LIBERTY 68 (1910).

256. McGinnis, *Az emberi alkotmány*, 189. lábjegyzet, 216. o.

257. CHOMSKY, REFLECTIONS ON LANGUAGE, 151. lábjegyzet, 133-34. pont.

258. CHOMSKY, PROBLÉMÁK, 144. lábjegyzet, 54. pont.

259. LLOYD L. WEINREB, NATURAL LAW AND JUSTICE 90-92 (1987).

260. MURPHY & COLEMAN, 237. lábjegyzet, 165. lábjegyzet.

261. Kuklin professzor megjegyezte, hogy a libertáriusok úgy gondolják, hogy "sok szempontból költséges az emberi hajlam ellen fellépni". Kuklin, *supra* note 114, 1211. o.

262. *Lásd a* 173. lábjegyzetet és a kísérő szöveget.

263. A fenti érvek, különösen a részletek, csak előzetesek lehetnek. A kognitív tudomány nem fedte fel az emberi elme minden rejtélyét. Ahogy Elliot professzor megjegyezte, "[a] jog és a biológia legnagyobb veszélye a pangloszi tévedés: azt gondolni, hogy a biológia mindent meg tud magyarázni". Elliot, *supra* note 6, 612. o.; *lásd még* Thomas S. Ulen, *Dunwody Commentary: Evolutionary Human Behavior and Law: A Response to Owen Jones's Dunwody Lecture*, 53 FLA. L. REV. 931, 938 (2001) ("[W]e még nagyon korai stádiumban vagyunk a megértésünkben a

az emberi viselkedés forrásai.").

A
do
ku
m
en
tu
m
el
ek
tr
on
ik
us
pé
ld
án
ya
a
kö
ve
tk
ez
ő
cí
m
en
ér
he
tő
el:
htt
p://
s
sr
n.
co